

Másolat.M. kir. debreceni katonai körletparancsnokság.B.ú. 44. és 47 kt.szám.II. sz. törzstiszti b.ú. választva.

6.a. és 6.s.

K i r a d á s.

1./ Löcherer Andor, magyar királyi esendőr százados és2./ Neepáli Justh András m.kir. esendőr alezredes becsületügyében

1./ Löcherer Andor Magyarországon Nagygéres községben Zemplén megyében született, 40 éves, rk. vallású, nő, hírlapíró fia, a gimnáziumi érettségi /1901/ elvégzése után 1903. október hó 1-én bevonult, mint egyéves önkéntes, a cs. és kir. 65. gyal. ezredhez. 1904. szeptemberben tiszti vizsgát tett. 1905. november 6-tól 1906. márc. 15-ig esendőrtiszti tanfolyamot végzett, majd 1907. május 1-én esendőrhadnagygyá, 1912. november 1-én esendőr főhadnagygyá és 1915. november 1-én esendőr századosgyá neveztetett ki, mely minőségben jelenleg a szegedi esendőrkerület állományához tartozik.

Bűnvádi vagy becsületügyi vizsgálat alatt nem állott fezzel-nyelg egy ízben fenyítetttt.

2. Vádoltott tub jdenosa a katonai érdem éremnek, a katonai érdemkereszt szallagján, az 1908. évi jubileumi keresztnek.

3. Az 1913. évre szerkesztett minősítvényi táblázatban mint vig kedélyű, megállapodott jellem, jó szellemi képességgel és felfogással, elég büszke, előljárók és főljebbvedők iránt engedelmes, tisztelgesseljes és nyílt, igen jó bajtárs, jó társaságba ferog, jómodoru, elég jó katona, kiválólag katonai kiképzésben elég jártas, a közbiztonsági szolgálatot kielégítően kezeli, oktatási képessége igen jó szemlén kifejtett tevékenysége kielégítő, irodai ügyködésben jártas és eléggé alapos, s minden irányban elért eredményei kielégítő. Levegelni nem tud, lőügyi ismeretekkel nem rendelkezik. A fezzel-nyelg kielégítően kezeli, az alárendeltteket neveli, vezetli és ítéli meg, szárnyparancsnokságra való alkalmassága még nem bírálható el: összemegyéniességénél fogva kielégítő tisztnok iratik.

4. Löcherer becsületügyi vizsgálatának elrendeléséhez a csendőrségi felügyelőség tiszti igazoló bizottságának 1920. február 12-én 529. számú jelentése a kaposvári csendőrkerületi parancsnoksághoz szolgáltatva, melyben ezen tiszti igazoló bizottság Löcherer századosnak igazoló iratait a bizottságnak tudomására érkezett határozott adatok alapján további elhatározás végett felterjeszti. Ezen parancsnokság, mivel Löcherer százados időközben a miskolci csendőrkerület állományába került, Löcherer iratait a jelentéssel ide átteszi. A miskolci csendőrkerületi parancsnokság Löcherer ügyére "további eljárás alá vonandónak" dönt és 1920. április 3-án 168/kt. számmal ellene,

5. a becsületügyi vizsgálatot a következő vád alapján elrendeli: Mint tiszt a vörös propaganda estélyeken mint előadó többször szerepelt, sőt ezen szerepekre saját maga jelentkezett; vörös érzelmenek vallotta magát s a vörösök bizalmát kereste és bírta, mint vörös parancsnok lovag Wachanka Arthur őrnagyot Sátoraljaujhegyen megbízhatatlannak és felügyelet alá vonandónak jelentette, úgy hogy nevezett őrnagy menekülni volt kénytelen Sátoraljaujhegyről.

A becsületügyi vizsgálat keresztülvitelével a miskolci katonai körletparancsnokságtól 5152/IV.c. elnöki 1920. számú április 14-iki rendeletével a miskolci főtiszti becsületügyi választmány biztat meg. Ezen becsületügyi választmány, tekintettel arra, hogy Löcherer Andor csendőr százados becsületügye összefüggésben van Justh András csendőr alezredes ügyével, kéri a katonai körletparancsnokságot /1920. jun. 7. 64./ buv.sz.:/ hogy ez a törzstiszti becsületügyi választmányhoz áttesse. A miskolci katonai körletparancsnokság a miskolci törzstiszti becsületügyi választmányt bízta meg a vizsgálat további folytatásával. Ezen választmány, mivel Justh András csendőralezredes bünvádi eljárás alatt állott, ellene a becsületügyi vizsgálati eljárást megszakította és az iratokat a honv. miniszter 8/c. osztályának megőrzés végett felterjesztette. Kéri Löcherer Andor csendőr százados becsületügyi iratait is hasonló okból csatolni és annak idején a becsületügyi

vizsgálat újravétele és folytatása végett egyszerűen leadni. Az így a honv. ministeriumhoz juttatott Lőcherer iratok 1920. június 30-án 69059. számú honv. ministeri rendelettel Justh András alezredesnek Miskolcraól Debrecenbe történt áthelyezése folytán, Lőcherer becsületügyi eljárását a Justh-éval közösen lefolytatni rendeli el és az iratok egyidejű átutalásával a debreceni törzsiszti becsül. ügyi választmányt biztán meg.

6. Az innár befejezett vizsgálatnak az eredménye a következő:

T é n y é l l é s .

Lőcherer Andor esendőr százados 1911. óta egész 1913. szeptemberig Sátoraljajhelyen esendőr századosparancsnok. Mint ilyen az 1918. év nyarán nevezetes sátoraljajhelyi borbélyne ügyben, annak kivizsgálásánál, Jencs esendőr alezredes akkori ottani esendőrparancsnok vallomása szerint, nem járt el egész erélyesen és tárgyilagosan, miért is annak az újbóli kivizsgálását Jencs alezredes kérészte. Az újbóli kivizsgálásra a kassai esendőrkerületi parancsnokság által Fuxhoffer esendőr alezredes lett megbízva. A vizsgálat Jencs alezredesnek, akit emiatt a zsidóság a fővárosi lapokban is támadott, valamint a vizsgálatban közreműködő esendőrök eljárását helyesnek igazolta. Fuxhoffer esendőr alezredesnek ezen ügyre vonatkozó jelentése hivatalosan felterjesztetett. Deára annak, hogy Jencs alezredesnek a szereplése tisztázva lett, egy zsidósági küldöttség Budapesten kieszköltte, hogy Jencs, Vekerle akkori miniszterelnök egyenes rendeletre sűrűsen Budapestre áthelyeztetett, s így Lőcherer százados 1918. szeptembertől Sátoraljajhelyen a esendőr századosparancsnokságnak vezetője lett.

Lőcherer százados már ezen, a forradalom látti lázban Sátoraljajhelyi szolgálatára vonatkozólag vádolva lesz azzal, hogy az ottani vezető zsidósággal intim viszonyban állt és Ir. Bettelheim hírhedt kommunistával is jóban volt. Továbbá Jencs esendőr alezredes ellen rögg tisztelet ellenes magatartást tanúsított azzal, hogy annak Sátoraljajhelyből való távoztatását, a büszke tiszteletét hájtársiatlanul elutasította.

Ezen vádakat Jenő és Justh alezredekék emelik és bizonyítják.

Az utóbbi vádat Löcherer maga is beismerte, míg az előbbieket tanuk bemondásával és saját vallomással igyekszik alaptalanítani, ami csak részben sikerül neki, mivel saját vallomásaiban is beismeri, hogy a zsidósággal együttműködésben állt. Ezt megerősítik a tanúk vallomásai is.

A becsületügyi választmány tehát következteti, hogy ezen utóbbi vád a ténynek megfelelő és gyanítja, hogy Löcherer Ir. Bettelheimmel is jó viszonyban volt.

Löcherer százados 1919. januárjában a csehek elől Tokalyba vonult s onnan csendőrkerületi parancsra január 27-án a sátoraljauj-helyi kommunista puccs letörésére kirendelt karhatalomnak, parancsnokává kirendeltetett, miért is oda viszzatér.

Ezen karhatalomnak feladata volt, a garázdálkodó kommunista katonák teljes lefegyverzése és a rend helyreállítása. A kommunisták főfőszke a barrakáborban volt, ahol egy Steiner nevezetű zsidó gazdasági tiszt vezetése mellett, fegyveres kommunisták rettegésben tartották a lakosságot. Szükséges volt az egész barak körülfogása, átkutatása gépjegyek után és fegyverek beszolgáltatása. Ezen akciónál Löcherer százados, bár ő volt a parancsnok, részt nem vett: magatartásával határozottan passivitást árult el és a kommunistákkal szemben nem mert fellépni.

Löcherer századosra ezen te. helyi körülményeket Csűrös csendőr századosnak, Justh csendőr alezredeknek vallomásai adják, valamint Schweitzer János főhadnagy vallomásaiban tett azon nyilatkozata is, hogy Löcherer százados a forradalom eleje óta következetesen tanusított erélytelen magatartása folytán fajulhattak el csak a viszonyok sátoraljaujhelyen olyannyira. Csűrös szds. vallomásaiban elmondja, hogy Löcherer százados Ir. Bettelheim hírhedt kommunista vezér Budapestről való érkezéséről értesítette és kérte a lefegyvertetését. Löcherer százados azonban ezt megtenni vonakodott.

Löcherer szds. megállapításaiból, valamint a tanúk vallomá-

saiból is megállapítható, hogy Löcherer maga, mint karhatalmi parancsnok a forradalmi puccs leverésénél nem vett személyesen részt és ezt személyesen nem is vezette, de csak azért, mert mint karhatalmi a városban meg az irodában tartózkodni kényszerítették. Csűrös századosnak a jelentéséről Tr. Betteilhelm kommunista érkezésére és letartóztatására mit sem tud.

Azontényből kifolyólag, hogy a sátoraljaujhelyi puccs leverésénél a karhatalomba kivезényelt ösэндör tiszteket Csűrös százados és Kamuty főhadnagyot, mint ellenforradalmárokat a proletár diktatúra kitörése után a direktórium mindjárt letartóztatta, míg Löcherer századosnak semmi bántódása nem esett, arra enged következtetni, hogy az előbbeni vallomásokból kivehelt vádak nem alaptalanok, hanem kétséget kizáróan megállapítást nyertek. A sátoraljaujhelyi puccs esete után Löcherer százados folytatja a puccs megszervezésébe már előbb magkezdetten erre vonatkozó ténykedését hivatalosán ellett rendelve, hogy a vörösörségekbe beolvad a csemérségek, a pénzügyörség, fogházörség, határvámörkirendeltség és pályaudvarparancsnokság.

A csemérszázadosparancsnokság mint ilyen a kommunizmus kitörésével automatice vörösörszékre át alakult át. Parancsnoka Löcherer lett. Ellett rendelve továbbá, hogy ezek beolvadó testületekből a vörös örskerületi parancsnoksághoz névszerinti kimutatás feltérjlesztendő. Ezen névjegyzékben foglalt egyéneknek politikai megbízhatóságát a direktórium által kellett igazoltatni. Ekkor ezen névjegyzékek a csoportparancsnokságoktól a vörös örszék parancsnok utján lettek láttamezés után feltérjlesztve a vörös örskerületi parancsnoksághoz.

Levag Wachanka huzár ~~parancsnok~~ ezen időben Sátoraljaujhelyen ~~parancsnok~~ parancsnok volt és mint ilyen, kénytelen volt a vörösök elől menekülni, mert Löcherer százados őt politikailag megbízhatatlannak minősítette. Wachanka ezen eljárását a miskolczi vasútvonal parancsnokának annak idején szóbelileg jelentette. A minősítés a következőképen szólt: „Wachanka Artur elvtárs politikailag megbízhatatlan, a vörös örség szögára felügyelete alatt áll.” Láttam és bejegyeztem!

Löcherer elvátsa vörösőrség parancsnoka.

Wachanka őrnagy tanukkal igazolja ezen, Löcherer százados el-
lent ~~emelt~~ vádját és az annak idején szenvedett igazságtalanságokért
kellő elégtétel nyújtást kér.

Löcherer százados a fenti vádra vonatkozólag vallásaiban oda
védekezik, hogy ő általa ezen névjegyzékekre a vettemezés és a lát-
tamozáson kívül semmi másféle rávezetés nem történt és így ez mások
által a direktóriumnál történhetett. Az ő általa erre megnevezett ta-
nuknak a vallomásai meddők és így az emelt vád Löcherer százados ra,
tekintettel a saját védekezésére 40. ik száma jegyzőkönyvének 4. pont-
jára, ahol bizonyítja, hogy a névjegyzékek a direktóriumnál történt
rávezetés után jöttek hozzá láttamozásra, melynek megtörténtével azo-
nosította magát a bennfoglaltakkal, a vád minden kétéléget kizáró mó-
don megállapítást nyert.

A proletárdiktatura kitörésekor Löcherer százados Sátoraljauj-
helyen vörösőrparancsnok. Már ezt megelőzőleg, de azután is szoros
érintkezésben állt a helyi direktóriummal és tanáccsal. Saját beval-
lása szerint ezeknek a bizalmát bírta, amit azgal akar indekolni és
ellensúlyozni, hogy ez neki a csendőrkerületi parancsnokságtól 1556/sgt.
1919. márc. 28-án kelt parancsal ellett rendelve.

Közvetlen a proletárdiktatura kitörése után Csűrös és Hubay
százados ellenforradalmi vád miatt letartóztatottnak kiszabadítása
elrendeltetett, Vrablik csendőr alszereces, ki e célból Sátoraljauj-
helybe megérkezett, céljának sikeres megoldásnál Löcherer százados
kifolyólag abból, hogy ő a direktórium és a tanács, valamint befo lyá-
sos vörös kommunista érzelmű egyének bizalmát, barátságát bírta, hat-
hatósan és eredményesen támogathat.

Löcherer százados ennek dicséretesen megis felelt. Az elfogát
tisztbajtársak kiszabadítása rövidesen megis történt.

A cséhek Sátoraljaujhely felé való közeledésekor egy a hálom-
mal, midőn Kóta csendőr őrmester, telejte őrsparancsnok töltény át-
vétele végett Sátoraljaujhelyben jelentkezett, Löcherer százados ak-

kor annak bizalmasan azt a meghagyást adta, "ne harcoljanak a csehek ellen, hanem adják meg magukat harc nélkül". Ezen meghagyásra vonatkozólag Löcherer egyszer elanyilaskozott, hogy a csendőrök "harc közből", másod ízben pedig, hogy "harc nélkül" adják meg magukat. Ezen ellentétes vallomási kijelentését Löcherer kihallgatása alkalmával való igazatossággal magyarázta.

1919. április 29-én a csehek jövetele által az őrségekről bevonult légénységével Sátoraljaújhelyből kivonult, miután a direktórium az ő értesítése nélkül és Sátoraljaújhelynek katonai kiürítésével a városból már eltávozott.

Miskolcra, onnan Mezőkeresztesre érkezve, találkozik a beregszászi és ungvári csendőr szárnyakkal, Csendőrkerületi parancsra innen Fuzesabnyon át Egerbe lettek rendelve. Maklárön vonatkisiklás miatt jelentéstétel végett a községbe a telefnállomásra menve, a politikai megbizottaktól értesül Löcherer, Tóth, Kálmib András és Kriston csendőr századosok társaságában, hogy kerületi parancsnokságuk Andornak községben van. Nevezettek előfogaton Andornakra jutnak, ahol Justh csendőr alezredes, csendőrkerületi parancsnoknál jelentkeznek. Az erre mindjárt következő tisztí gyűlésen, Justh alezredes, aki bár burkoltan, de megérthetően közölte, Egerbe való menetelüknek célját, azon felvetett kérdésre, mennyiben számíthat eknél a légénység támogatására, Justh mindjárt észrevette Löcherer és Tóth századosoknak ebbeli aggályait. Ezekből kidomborodott a huzódzás azon kijelentéssel, hogy légénységük vörös érzelműnek vallja magát. Ezen kijelentést dr. Hilbert csendőr százados azzal még fokozta, hogy Egerbe való menetelését Justh alezredesnek kereken megtagadta.

Tekintettel az előbbiekre, Justh alezredes haladéktalanul írásbelileg közölte Zelinka főhadnagy által Kosztká csendőr századosal Egerben, csendőrkerületének Andornakra való összpontosítását és készsége át az egri csatlakozáshoz. A válasz rövidesen beérkezésével, melyben Kosztká tudatja, hogy Egerben minden fehér, ellenfeRADALOMJA KÉSZ, a csendőrök megérkezését várják, Justh alezredes elrendelte az Egerbe

való további menetelést. Utasítja Löcherer és Tóth András századosokat, hogy legénységüket a vonatból kisérem szállítva, ezen folytassák Egerbe való jutásukat. Időközben ugyanis a kisiklás akadályai elhárítottak és a csendőr szállítmány Andornokra beérkezett.

Justh alezredes a csendőrkerület törzsével csatlakozott és vonaton folytatták Andornoktól a menetet Egerbe. Május 2-án Egerbe érkezve, megtörtént a csendőrségnek a várban levő laktanyában való elhelyezése.

Justh alezredes a megérkezett Szita Mihály alezredes dandárparancsnoknak jelentette, a csendőr zászlóaljával ennek magát alárendeli. Szita alezredes dandárparancsnok a csendőrség számára arra a napra pihenőt rendelt.

Másnap, május 3-án kora reggel riadóra Justh alezredes a várban a gyülekező helyen csapatait felvilágosítja a helyzetről, beszédet intéz hozzájuk, amelynek lényege az volt, hogy levettük a vörös álarcot, most már minden jó magyar embernek kötelessége hazája megmentéséért fegyverrel a kezében a vörösök ellen harcolni. Kiadja az intézkedést a megszállásra a rajvonalon. A legszigorubb rendszabályokat a szolgálati szabályzatnak teljes érvényesülését lépteti életbe. A rendfőközpontok használatát megszólításnál elrendeli. Megparancsolja továbbá, hogy a kiadott utasításnak ellenszegül, helyszínén agyonlövöti Justh alezredes ezen egy kemely ellenforradalmi aktust bizonyító ténykedését, megelőzőleg már azzal is láttatta, hogy Andornokról való elmenetelekor a vörös jelvényeket a tisztok és legénység által levétette és fehér lobogó alatt érkezett Egerbe.

Löcherer százados a riadónál megkésve érkezett a laktanya-hoz és így Justh alezredes otthon tartott beszédét már nem hallotta. Vallomásaiban csak ezt említi, hogy a laktanya kapu elé érkezéssel hallotta volna Justh alezredestől "Éljen Magyarország, Éljen a Haza!" Magyaránát, ennek adni azonban nem tudta, és a helyzetről állítása szerint tájékozva nem volt. Az intézkedés értelmében Löcherer az embereit az országut mellett elhúzódó hegygerincen, rajvonalon felállította, míg ő maga Justh alezredes által egy hátrább levő megjelölt ponton tartózkodott.

kedott.

Justh alezredes ugyanis Löcherer századost, amint már az eddigiekből kivethető, megbízhatatlannak tartotta, s ezért nem jelölte Löcherer századost a rajvonalba. Justh alezredes épügy szükségesnek tartotta a gyanusnak talált Tóth Kálmán András százados megfigyeltetését. Soltész és Lábady őrnagyok által, akinek meghagyta, hogy Tóth századost, ha a vörösök ellen harcolni vonakodna, szóval legkisebb gyanu esetén lőjjék agyon.

A csendőrszázaléknak a dandárparancsnokság által kijelölt feladata szerint a megszállást és a rajvonal felállítását Justh alezredes személyesen irányította. Karabéllyal felfegyverkezve járt és halt a rajvonalnál és a csapatánál. Megtette intézkedését mindenre kiterjedő figyelemmel, amit a szabályzat egy parancsnoktól megkövetel. A legénység és csapatok felfegyverkezve, tölténnyel és élelemmel ellátva vonultak a megszállásra.

A vizsgálat folyamán történt kihallgatásokból látható, hogy azok a jelenségek, amelyek a tisztek részéről már Andornokon a tiszti gyűlésen mutatkoztak, a rajvonalban elhelyezett legénységnél még erősebben jelentkeztek, amennyiben közöttük történt beszélgetések és tanácskozások történtek, amelyek erősen igazolták azon érzelmüket, hogy ők félrevezetve egyes tisztjeik habozó magatartása által azon álláspontra helyezkedve, hogy ők testvéreik ellen nem harcolnak, sem vörös, sem fehér vért önteni nem akarnak, kezdetben egyesek, későbbben többen ottágyták a helyüket és ekként eltávoztak.

Ezen jelenségek a déli órák folyamán történtek. A délutáni órákban a rajvonal bevonása telefonileg ellessz rendelve. A dandárparancsnokság értesülést nyerve a csendőrlegénységnek előbbben vázolt viselkedéséről, a további ellenállást hiábavalónak tartja. Justh alezredes erről Milasin százados útján értesült. Justh alezredes d.u. 5 órákor Lábady őrnaggal és Dembránaszky Inze kanonokkal a Széchenyi szállodába ment, ahol az előzetesen megbeszélésre rendelt tisztek várták. A tisztekhangulatából és abból, hogy egyesek sapkáján újból a piros jelvényt látta, Justh meggyőződött arról, hogy az úgy elvan veszeve. Más mód nincs,

mint az azonnali menekülés, snehogy saját legénysége által elfogadtas-
sék, ürügyül azt mondta nekik, hogy egy óra múlva visszajön, s fél 6 óra-
kor Egert Lábady és más elvű bajtársaival menekülve elhagyta.

A szállodában a tiszti gyűlésen a hangulat igen izgatott volt. Soltész őrnagy, Armandola Vladimir, Tóth Kálmán András, Löcherer Andor csendőr századosok megbeszéltek a helyzetet, kiemelve hogy milyen baj-
ba jöttek most a vörösökkel szemben, s mitévők legyenek? A legénység s
a maguk megmentése végett a Termási-féle Egerbe közeledő vörös terror
zászlóaljjal szemben. Erősen vádolták Justh alezredest, amiért az őket
a bajba kelesedorta és mostan cserben hagyta. Tóth Kálmán András kelt
ki legjobban Löcherer is sokat beszélt az előbbent támogatóan. A meg-
állapodás értelmében Soltész őrnagy Harsányi Imrével vállalkozott Buda-
pestre menni; egyiknek az előadására azon célból, hogy őket és a legény-
ségüket mivel teljesen félrevezette lettek, bántódás ne érje.

Ezen tiszti gyűlésen a Széchenyi szállodában Koszka csendőr száz-
ados is megjelent és Justh alezredest a támadásokkal szemben védelmébe
veszi, mondván: "Mi történik itt?" Erre Tóth K. András felelt: "Justh
alezredes, amikor idejöttünk beszédet mondott, hogy fehér területen ál-
lunk, s levétette a vörös jelvényeket, majd pedig frontba állított ben-
nünket vörös testvéreink ellen". - Koszka százados elítélően nyilatko-
zik a kommunizmusról és vörös jelvényekről, amire Löcherer szds. felug-
rott és a következő szavakkal támadt neki: "Kikérem magamnak, hogy így
nyilatkozzanak a vörös színről, igaz is mi vörösök vagyunk s a vörös
színt büszkén viseljük, a testvéreink ellen nem fogunk harcolni.

Koszka szds. megjegyzi, a jelenet nagy izgatottság között folyt
le, a szavak szó szerinti reprodukálását visszaadni nem tudja, de az ér-
telem és lényeg az volt, amit azt a fentiek láttatják. Az ugy az emlé-
kezetébe vésődött, hogy azt soha elfelejteni nem fogja. Koszka szds.
fenti eset után a gyűlésből azonnal távozott.

Annak éjjel Termási féle terror zászlóalj Egerbe a vasutálló s-
ra megérkezett. Itten csendőrtisztek fogadják és Termásit félrevezetésük
ről annak az indoklásával informálják, hogy ők a csehek elleni ellen-

állási hiszeiben lettek felvonultatva. Tornási elrendeli a lefegyverzést és a fegyver beszolgáltatást. Az ellenforradalmi akcióban Szita alezredes dandárparancsnokot, Justh alezredest és az őszes velük tartó hájbajtársakat bűnösnek jelenti ki és közöttük Just alezredest, Lábady őrnagyot és Tomory szds.- halálra kerezteti.

Soltész őrnagynak Harsányival Budapestről való visszaérkezésükkor másnap Soltész kijelenti, hogy Harsányi lett a vörös örkörületi parancsnoksággal s ő annak helyetteseként megbízva. Soltész őrnagy Harsányi egyetértésével Löcherer szds-t felkéri a vörösör dandárparancsnokságra, amit Löcherer el is vállal.

Löcherer szds.-nak ebbeli ténykedése rövid idejű, mivel a körületnek Mezőkövesdre való jövetelével Egerben ettől megválnak és Mezőkövesden választási bizalomból kifolyólag Huszár körületi parancsnok felkérésére a jóléti osztály vezetését vállalja.

Az ellenforradalomnak Egerben való megbiusulása után 1919. május hatáiban kommunista propaganda célokra kabaré estélyek lettek hetenként rendezve. Ezeket Löcherer szds. saját beismerése szerint háromszor civil és egyenruhában szerepelt és közreműködött. Fellépésre senki sem kényszerítette, önkaratából tette, a fellépésekor felszólító köröző ívet saját kezűleg írta alá. Ezen cselekedetét azzal indokolja, hogy Molnár nevezetű politikai megbízott ellenese volt, ennek a nagy befolyását és nyomását mintegy ellensúlyozandó, vállalkozott a részvevésre, amire különben még Ir.-Sáfár Kornél rokkant főhadnagy, a jóléti ügyosztály vezetője is rábeszélte.

Kriston csendőr százados feljelentése szerint Löcherer századosnak az előadásai az ekkori ott kívánt célnak megfelelőek voltak. Ezzel szemben Löcherer szds. saját bevallása szerint előadási tárgytisztán a humort szolgálták és szórakoztatók voltak.

Soltész csendőrőrnagy erre vonatkozó tanuvallomása a Löchererét támogatja.

Löcherer szds. 1919. június hó 1-en Mezőkövesdről a kaposvári kerülethez lett áthelyezve, ahol az 5.-ik határvédek zászlóalj parancs-

nokságot Bonyhád székhellyel átveszi. Ezen szolgálatában, melyet ténylegesen mintegy egy hónapig vezet, a demarkációs vonalon való keresztüljutásnál több mint 1000 menekülő tisztet elősegített. Junius 17-től kezdődőleg a kommun bukásáig tartalékviszonyban Hágocsra tartózkodik. A kommun bukása után a nemzeti hadseregben mint járási parancsnok és karhatalmi parancsnok Dombóváron teljesített szolgálatot. Onnan a kapuvári csendőrkerülethez vonult be szolgálatára telve. 1920. március közepén Szikszóra került a onnan ez évben mint járási parancsnok Hódmezővásárhelyre, jelenlegi tartózkodási és szolgálati helyére.

A kommun bukása után a tisztek igazoltatására vonatkozó rendeleti közlöny utasításainak értelmében Löcherer szds-nak az egri ellenforradalomra vonatkozó magatartását illetőleg terhelő vádak és feljelentések érkeztek be ellene a miskolci csendőrkerületi parancsnokság a b.ü. eljárást ezzel a váddal, amelyen ezen elődának a bekezdésében már közölve van.

Későbbben ezekhez, a b.ü. eljárás folyamán és a tényállás eddigi vázolásánál megemlítettéken kívül még a következő terhelő adatok érkeztek be Löcherer szds-ra,-

Az abaujszéntői csendőr nyomozó osztálytól 1920. október 14-ével kelt 29/1920.kt. számmal, mely szerint Löcherer Andor csendőrszázadost, mint volt vörössőr dandárparancsnok az u.n. tanácsrendszer idejében birtokában volt értéktárgyaknak visszaszolgáltatásában nemcsak mulasztás, de ennél gyarab is terheli, hogy ezen idegen, a vörösök által hamisított tárgyakat, mint sajátját eladni szándékozott.

A nyomozás ugyanis megállapítja:

1./ egy mángorlóra nézve, mely még a kommunizmus előtti időben a sátoraljaújhelyi szárny kötelékébe tartozó több családos csendőrnek a közös tulajdonát képezte, hogy az a Károlyi kormány ideje alatt a sátoraljaújhelyi szárnynak Tokajba történt átköltözködése alkalmával szállítás közben elveszett, illetve tévesen egy tiszántuli állomásra jutott, ahonnan csak több ízbeni sürgetés folytán 1919. májusban érkezett Egerbe, hol ez időben az akkori viszonyoknak megfelelően vörössőr-

séggé alakult Sátoraljaujhely-i csedőrszázad állomásozott. A mángorló több ingósággal együtt Csillag Mórné Széchenyi-utca 10.szám alatti házába, hol akkor Löcherer szds. lakott, - lett elraktározva. A sátoraljaujhelyi szárnyak Egerből a vörös csapatok előrenyomulása ideje alatt a szárny, illetve akkor a vörösőr dandárparancsnoksághoz beosztott altisztek ezen ingóságukat magukkal vitték, s így került a mángorló Kassára, honnan azonban nem ~~került~~ került vissza, mivel a vörös csapatoknak a városból történt kivonulása után ezen tárgyat visszahagyták.

21./ Egy írógépre vonatkozólag, mely a sátoraljaujhelyi szárny tulajdonát képező másoló gép volt, hogy az most is a nevezett szárny parancsnokság birtokában van. Az ugyasott elhelyezett ésszámszerek pedig a közgazdálkodás tulajdonát képezték.

3./ A nyomozás továbbá megállapítja, hogy Löcherer szds. mint vörösőr dandárparancsnok 1919. május havában Mezőkövesden való tartózkodása idején birtokába vett olyan értékeket is, melyeket egyes vörösőrök a csehok elől történt visszavonulásukkor részben magán, részben pedig köztulajdonból raboltak el, s ezeket Löcherer százados a kommun bukása után állítólag értékesíteni akarta. A nyomozás ugyanis írtesült arról hogy Löcherer szds. két gyanús eredetű lovat és hajtókocsit megbízott ügynöke által elakart adatni. Az ezirányban lefolytatott nyomozás az ennek alapjául szolgáló gyanúkat mindenben megerősítette. Ugyanis 1919. április hó utolsó napjaiban, midőn a vörös hadsereg Sátoraljaujhelyen tanyázó osztagainak a csehok előrenyomulása folytán Miskolc irányában kellett visszavonulniuk, a vörös katonák a szükséges járműveket a jobb módú polároktól harácsolták össze. Így ápr. 28-ról 29-re virradó éjjel, Dr.Nyomárkay Ödön orvos sátoraljaujhelyi lakosnak Árpád-u.4.sz. alatti házába is behatoltak. Négy-öt állig felfegyverkezett vörösőr s az akkor tusként Budapestre hurcolt orvosnak feketére fényezett marhabőr ülészel ellátott hajtókocsiját két magukkal hozott, de szintén harácsolt lóval elvonatták. Hogy kik voltak a kocsit elrabló vörösőrök, a nyomozás folyamán megállapítható nem volt.

A vörösőrcsapatok ezen rablást követő napon kivonultak a vá-

resből, melyet utánuk a csehek szállottak meg. A vörös csapatokkal együtt visszavonult az akkor már vörösbőrséggé alakult sátoraljaujhelyi csandőrszámny is az összes körletébe tartozó csandőr őrsökkel együtt.

Egy ismeretlen kilétű volt határrendőr Miskolc és Gasztely között ez alkalommal az országuton egy fogatot /2 ló és egy hajtókocsi/ rekvirált. Ezen hajtókocsi azonos volt Dr. Nyomarkay házából elrabolt hajtókocsival. A határrendőr az országuton ezen "rekvirált" fogattal csatlakozott a sátoraljaujhelyi szárnyhoz s a szárny kötelékében ment előbb Mezőkövesdre, majd néhány nap múlva május hó első napjaiban Egerbe, hol ekkor az ellenforradalom elleni kísérlet miatt szigorú szesztilalom volt. A határrendőr ennek ellenére a "rekvirált" loainak legeltetése közben erősen leittasodott, miért aztán a helybeli vörösbőrség, mint ellenforradalmárt, letartóztatta, az általa szerzett 2 lovat és kocsiát pedig elkobozta.

Löcherer szds. /ki akkor már vörösbőr dandárparancsnok volt/ igazolta a határrendőr politikai megbízhatóságát, mire a vörösbőrség a határrendőrt szabadlábra helyezte, ez pedig a fogatot Löcherer szds. rendelkezésére bocsátotta. Ezen időtől kezdve Löcherer szds. rendelkezett a fogat felett és ezt Egerben tartózkodása idején több ízben átengedte Dr. Sáfár Jornélnak, a vörösbőr propaganda osztály vezetőjének, akihez baráti viszony fűzte, s akinek propaganda osztályain mint szereplő fellépett.

A vörösbőr dandárnak Egerből Mezőkövesdre történt visszahelyezése alkalmával Löcherer szds. a határrendőrtől átvett fogatot is magával vitte 1919 június első felében az akkor Mezőkövesden időző Zombori királyhelmei főszolgabíró a cseh megszállás alatt levő királyhelmeire akart utazni, mivel azonban a vasuti közlekedés szünetelt, Löcherer a már említett fogatot a főszolgabíró rendelkezésére bocsátotta, aki ezen fogaton elutazott Királyhelmezsre.

Hogy mily szándékból bocsátotta Löcherer a magántulajdont képező s törvényellenes módon birtokába vett fogatot egy idegen megszállási területen lakó egyén rendelkezésére, miért tette ki ezt egy újabb elrablási eset veszélyének, s nyomozás megsemmisíthetett, mivel Király-

helmezen megszállott területen lakó Zombori főszerelő kiharcolható
 nem volt. Tény azonban, hogy a fogat 1919. június havától a kommun bu-
kásáig nem került vissza s csak 1920. május 13-án lett a sátoújhelyi
vármegyei katonai parancsnokságnak beszolgáltatva, mikor már Buffka
csendőrfőhadnagy, kinek tudása volt ezen a vörösök által elrabolt fo-
gatból, erről kötelesség szerűen jelentést tett az illetékes parancsnok-
ságnak.

Löcherer szds-nak ezen harcolt fogatról való tervére a nyomozás
későbbi folyamán sikerült némi világot vetni, amelyben a nyomozás voze-
tője S.újhelyen bizalmasan arról értesült, hogy ezen Zombori főszerelő
által megszállott területre vitt fogatot Löcherer szds. illetve a fele-
sége 24.000 cseh koronáért elakarta adni egy zsidó megbízott közbejötté-
vel. Ezen jogügylet meg nem történése állítólag annak tulajdonítható,
hogy Löcherer szds. közben tudomást szerzett Buffka főhadnagynak fentebb
említett feljelentéséről, mire aztán egyik megbízottja által elietve visz-
za csempészte a fogatot megszállott területről, s a s.újhelyi szárny-
parancsnokság által beszolgáltatva a katonai hatóságnak.

Miután az újabb gyanu már az eddig adott körülmények folytán is
 elég alaposnak mutatkozott, a nyomozás annak megállapítására, is kitsz-
 jezkedett, miért lett ez az elharcolt fogat csaknem végig megszállott
területen visszatartva, amelyben pedig módjában lett volna Löcherer
szds-nak azt, mint ahogy módjában volt, magyar területre visszahozatni,
miért nem tette ezt mindjárt a kommun bukása után, amikor még könnyebb
lett volna a lovak és kocsik tulajdonosát kipurkolni és ezen értékeket
jogos tulajdonosoknak visszajuttatni.

Az ezirányban lefolytatott nyomozás a következőket állapította
 meg:

1919. július havában, tehát még a kommun idején Löcherer szds.
 felesége találkozott S.újhelyben egy Friss Sándor nevű izraelita magán-
zóval, ki a századossal baráti viszonyban állott. Friss Sándor ebben
 az időben cseh megszállott területen tartózkodott, s csupán egy napra
 jött le S.újhelybe látogatásba. Löcherer felesége ez alkalommal közlto

Frissel, hogy Királyhelmezen egy kocsijuk és lovuk van, Mombori főszolgabírónál s egyben felhatalmazta Friss Sándort hogyba visszatér meg szállott területre, a fogukat használhatja. Friss azonban cseh megszállott területre való visszatérése után nem vette igénybe a Löchereré fogatát, hanem Királyhelmeceől Nagymihályba vitte a fogatot, Vidder ob-tani termény k reskedőhöz. Itten, Löcherer szds-nak egy megbízottja, egy kocsinak és két lónak az eladásáról tárgyalt egy Peismann nevű nagy mihályi zsidóval. A megbízott azonban nem tudott, az árra vonatkozólag Peismannal megbeszélni, ezzel abban állapodtak meg, hogy az újabb feltételeket, közli a Magyarországon tartózkodó Löcherer szds-sal.

A nyomozás további folyamán megerősödést nyert az, hogy Löcherer századosnak, illetve felségének valójában szándékában volt ezt a vörösök által elrabolt fogatot eladni.

4./ Az előbbieken kívül a nyomozás még a következőket állapította meg: 1919. május hó első felében, amikor a visszavonult vöröskereszt Egerben állomásozott, a Löcherer szds. törzséhez beosztott csendőrök az érseki istállóba 2 kicsi székely lovat találtak, miket állítólag menekült székely csendőrök hagytak hátra. Ezen két lovat a vöröskereszt dandár Mezőkövesdre történt átvonuláskor magával vitte. Néhány nappal azonban a Mezőkövesdre történt megérkezés után, Löcherer szds. ezt a 2 lovat kiadta egy ismeretlen kilétű Navaj-i Borsod n.-i gazdálkodónak.

5./ Löcherer 1919. május havában mint vöröskereszt dandár parancsnok a Mezőkövesdenszékelő Iandler hadtestnek a gymnasiumban levő anyagraktárból saját részére egy új nyereg felszerelést vett ki. A nyeret azonban nem használta, hanem midőn a következő hónapban Dunán-túlra helyezték át, Karcagi Károly 2. oszt. csendőr tiszthelyettesnek azon kéréssel adja át, hogy azt a részére megőrizzze. Nevezett tiszthelyettes a nyeret, a nyomozási jelentés napjáig 1920. október 4-ig mégis Briste. Mezőkeresztesen lakó nyússánál. A kincstárnak a nyeret azideig beszolgáltatni azért nem akarta, mivel Löcherer szds-től erre nézve eddig utasítást nem kapott.

6./ A nyomozási jelentés kiterjeszkedik továbbá Csűrös Gyula

csendőrszázadosnak-jegy-könyvi vallomására, melyben Löcherer századosra azon terhelő adatok foglaltatnak, amelyek Löchererre, mint a s.uj-
 helyi zendülés elfojtására kirendelt karhatalmi parancsnok magatartá-
 sára világosabban jönnek, s amelyek már előbb elősáva lettek.

A nyomozásból eredő terhelő adatokra vonatkozólag Löcherer szá-
 dos védekezik, hogy a kincstári tárgyak beszolgáltatásának a Pécsdel-
 messege annak tudható be, hogy ő 1920. március közepéig a Dunántul tel-
 jesítette szolgálatot s így s.ujhelybeni szabadsága a kalmával nem tu-
 dott módot találni arra, hogy a beszolgáltatás megtörténjen.

Előadja, hogy 1920. március közepétől a nyereg beszolgáltatása
 idejéig Károlyi tiszthelyettest, aki e kor már nem volt alárendeltje,
 telefonon két ízben kereste az ügy rendezésére, de eredménytelenül.
 Hasonlóképpen eredménytelen maradt kérése szabadságért ezen ügynek a
 rendezésére. Csak egy hónapra, távirati kérések megismétlése után
 kapta meg Karmagtól a kincstári nyereg felszerelést, amelyet másnap
 be is szolgáltatott a miskolczi csendőrkerületi parancsnokság raktárába.

Ugyan a fogatot, mint a nyereg felszerelést is, apró akadályok
 felbukarása miatt, bárhol akarta volna is, módjában nem állott azok-
 nak a korábbi visszaszolgáltatásá, s így ezt inkább a véletlen akadá-
 lyozta, mint a saját akarat.

Löcherernek ezen védekezéssel azonban a nyomozóosztályjelen-
 tésében hangsúlyozza, hogy Löcherernek módjában állott a lovak és a
 fogat előbbeni visszaszolgáltatása. Löcherer ezt csak akkor tette meg,
 amikor Wuffka csendőrfőhadnagy ezen ügyben ellene már a feljelentést
 megtette. Már ebből minden kétséget kizáró módon megállapítást és
 beigazolást nyert tenet, hogy a nyomozói feljelentésben foglalt ter-
 helő adatok s tényeket fedik és Löcherer századost azért, a legenyhébb
 ellírálás mellett is, mivel őt úgy oly megnem engedhető mulasztás
 terheli, amely, az ellene lefolytatott eljárás folyaman megnyitásával
 befojezést nyertett és beszüntetett, de azért az eset ő reá mégis
 egy igen súlyos erkölcsi megbüntetést jelent.

Justh csendőrra lezárással 1921. szeptember 14-től 17-ig fel-

vett jegyzőkönyvének 5. pontjának feleletében Löcherer századosra vonatkozólag a következő terhelő adat foglaltatik:

"Egerben 1919. május 3-án d.u. Löcherer, Kosztka oszd. őrszázados jelenlétében a tisztikar előtt ellenem izgatott, mondván: "Kikérem magamtól, hogy valaki a vörös jelvényt gyalázza." Mellét, verve kiabálta: "Én azt büszkén viselem", testvéreim ellen nem harcolok". Ezt Löcherer Kosztka századosal szemben letagadni próbálta, aminek következménye az lett, hogy Kosztka százados múlt évben Miskolcra, Löchererrel egy tisztikar jelenlétében kezet nem fogott, s ekkön miatt a parancsnok által kérdésre vonatott, Kosztka százados a tisztikar előtt a következő nyilatkozatot tette: "Én szem és fültanuja voltam, mikor ez az ember előttem volt parancsnoká!, Justh alezredest becsméreltem megtagadta az ellenferradalmal való minden közösséget, azért ez az ur hazáruló gameber, akivel én kezet sohasem fogok, ha bármi tanukat is hoz fel, mert azt fülem hallatára szemembe mondta".

Löcherer szds. ezen terhelő adatra vonatkozólag ez év szeptember 26-án felvett jegyzőkönyvének 16. pontjában előadja, hogy az október 1-én megtörténtek és Kosztka szds. Rozsnyay oszd. őrszázados urnak, a többi szárnyparancsnok urnaknak a jelenlétében a tiszti gyűlésen a következőket mondta: "Kezet vele azért nem fogok, mert hazáját elárulta és saját beismerése szerint vörös volt. Bárhogy itélkezzenek is felte, én előre levonom a konzekvenciát."

Löcherer előadja még, hogy ezen ügyben a m.kiz. csendőrfelügyelőség ügyésze Kosztka százados ellen, rágalomzásért az eljárást lefolytatta, de az ítélet hozatalát felüggesztette addig, míg az ő igazolási eljárása teljes befejezést nem nyer.

Ezen Löchererre Kosztka oszd. őrszázados által emelt igazságtalnos terhelő adat, mint való tény, megállapítást nyert. Ennek a kivizsgálása és befejezése a csendőrfelügyelőség ügyésze által, a becsületügyi választmánynak a véleménye szerint, csakis az egyik félnek a tiszti becsület megsértésével nyertot elintézését.

Löcherer szds. ez év szept. 26-iki jegyzőkönyvi kihallgatása

ad alra levél Ir. Harsányihoz vonatkozó 5-ik feltett kérdésre: "mióta ismeri
 és mikor volt vele kapcsolatban?" egy Harsányitól ez év febr. 12-én kelt

tezett levelet csatol, melyben Ir. Harsányi tanuk előtt kiállított nyilatkozási
 kötetben két tétel az egy ellenfele mellett tanúsított magatartásáról
 megemlíti az alábbiakat:

Mivel Ir. Harsányi komoly alatti viselkedése, Justh alezredesnek
 hadbírói és becsületügyi vizsgálatából a becsületügyi választmány előtt
 erősen vörös érzelműnek láttatja, Löcherer szds. végkihallgatása al-
 lamiából kérdezve lett különösen arra, hogy "mit tett erre a levélre,
 és hogyan gondolkodik, s miként itéli meg a levél tartalmát."

Löcherer szds. elmondja, hogy hosszabb gondolkodás után a nyilatko-
 zatot kiállította. Ebben a következőket igazolta: "Tudomásom van
 arról, hogy az egyi fő párttagot védelmébe vette, s Molnár politikai meg-
 bírói erőszakoskodásával szemben megvédelmezte". Armandola, Dr. Hilber,
 Gopcsy, Kristov, Földi és András, Bárczi és saját, Tomási általi ki-
 végzésüket megkérdál, ilyet. Igazoltam továbbá azt, hogy cselekedetei után
 "kommunistának nem tartom".

A levél egy kinyitásként vette, amely első bekezdésében a va-
 ló tények felkutatásával hízelt, amek hatása alatti kedélyállá-
 pobbarr alá vonatkozó kedve a nyilatkozat kiállítását óhajtja elérni.

Löcherer itt is, mint becsületügyi vizsgálatának egész folyamán
 saját vallomásaival beigazolja, hogy vörös érzelmű volt és a vörösök
 bírálmát bírta.

8./ Fontos tényállítás a lapján a becsületügyi választmány

1. A. T. E. R. T. E. L. Ö. K. Ö. R. Ü. L. E. N. Y. E. K.

a következőkben foglalja össze:

1/ Mint tiszt, Egerben a vörös propaganda estélyes 1919.

hújus havában, mint előadó többször szerepelt, s erre saját maga ajánl-
 kozott, s a felhívó ívet sajátkezűleg írta alá.

2/ Ir. Harsányi akkor volt vörös örkörületi parancshokkal jó
 viszonyban volt.

3./ Jancs csandór al szredekkel szemben, aki annak idején előjárója is volt, tiszteletellenes és bajtársiatlan ridög magaviseletet tanúsított.

4./ Andornokon a tiszti gyűlésen a következőleg nyilatkozott: "Maradjunk itt, míg felettünk a vihar elmúlt, ok nélkül sem én, sem a legénységem vörös vagy fehér vért osztani nem akar." Az utolsó mondatot hangsúlyozva kiemelte.

5./ A sátoraljaujhelyi kommunista zendülés lerölytetésére mint karhatalmi parancsnok kirendelve, ezekkel szemben nem mer fellépni, passz magatartást tanúsított.

6./ Vörös erzműnek vallotta magát és a vörösök bizalmátke-
reszte és bírta.

7./ Annak idején, mint vörösörparancsnok a vörösök által haragosított idegen őrtéktár gyák és egy kincstári nyereg felszerelés volt a birtokában, melyeknek a visszaszolgáltatásánál el nem fogadható késés és mulasztás, terhelle úgy, hogy emiatt a nyomozási eljárás megindítása hivatalból lett szükséges, amelynek eredménye fenyítéssel végződött és bár, ellene az eljárás megszüntetett, a száza os urra ez mégis igen súlyos erkölcsi meghurcoltatást jelent.

8./ Miskolcson 1920-ban a csandórkerületi parancsnokságon egy tiszti gyűlésen, egy tiszttársa által súlyosan sérgve lesz, mert ez a beszönetét nem fogadja ki és vele kezet nem fog. A megjelenő parancsnoknak a sérgő vizst viselkedését magyarázólag pedig a következőket jelenti: kezet vele azért nem fogok, mert hazáját elárulta és saját beiserése szerint vörös volt. Bárhogy ítélkezzenek is felette, én elől levonom a konzekvenciát."

9./ Mint vörösörparancsnok lovag Machanka Artur őrnagyot S.uj-
helgen megbizhatatlannak, felügyelet alá helyezendőnek jelentette.

/Ezen legutóbbi terhelő adat a végkihallgatási jegyzőkönyv terhelő körülményeinél elnézés folytán kimaradt. Felvétele most utólagosan történik, mivel a becsületügyi választmány a Lóchererrel felvett 40-ik számú jegyzőkönyvből ennek a 4-ik kérdésében ezen vádnak a megállapítása is minden kétségét kizáró módon beigazolást nyert.

B/. ENYHÍTŐ KÖRÜLMÉNYEK:

1./ A vörösknél való bizalmából kifolyólag az ellenforradalmi megnyekedést a kommunisták által letartóztatott tiszteknek a kiszabadításánál nemcsak hathatósan közreműködik, hanem azután a kiszabadított tisztakat bajtársiasan és tőle telhetőleg támogatja.

2./ Polgári egyéneket a vörösök általi tuszokkénti elhurcolásból és csendőrököt azoknak az üldöztetésétől megmentett.

3./ Kaposváron határvédelmizászlóalj parancsnoki minőségében teljesített szolgálata alatt a demarkációs vonalon való kereszt túljutásánál több mint 1000 menekülő tisztet elősegített.

9./

10./ A vizsgálat fent előgott eredménye alapján a becsületügyi választmány egyhangulag a következő indítványt teszi:

11./ A törzstiszti gyűlés összehívandó.

2./ Necpáli Justh András Magyar országon Nyitra megyében a Martapolesány községben született 48 éves. r.k. vall. nős, m.kir. Al-
lembi tisztv. járásbíró fia. Az egyéves önkéntesi év eltöltése után
1895. május 1-én mint tartalékos hadapród lépett át a csendőrséghez,
majd 1896. május 1-én hadnaggyá, 1901. május 1-én főhadnaggyá, 1908.
május 1-én századosná, 1915. november 1-én őrnaggyá, 1918. február
1-én alezredessé neveztetett ki, mely minőségben a m.kir. debreceni
csendőrkerület állományába tartozik.

Bánvádi és becsületügyi vizsgálat most volt és van ellene,
fegyelmielag egy ízben büntetett.

2./ Justh alezredes tulajdonosa a katonai érdem éremnek bronz-
ból, a katonai érdemkereszt alapján a II. oszt. Vörös Kereszt tiszti
díszjálványának a hadi díszítménnyel, az 1898 évi katonai jubileumi
emlékérem és az 1908. évi katonai jubileumi keresztnek.

3./ Az 1913. évre szerkesztett minősítványi táblázatának tol-
dalékán miny komoly, határozott, heves véralkatu, igen jó szellemi
képeséggel és fellebbvalók iránt engedelmes, nyilt és őszinte, igen
jó bajtárs-, társadalmi érintkezése és modora igen jó: igen jó katona,

katonai kiképzésben való jártassága igen jó, oktatási képessége, szemlén kifejtett tevékenysége, irodai működésben való jártassága s minden irányokban elért eredménye igen jó. Szárny gazdasági teendőkben és a szárnyvezetésben való képessége és felmutatott eredménye igen jó. A fegyelmet igen jól kezeli, alárendeltekkel szemben határozott és erélyes. Alárendelt tisztjeire és tisztjelöltjeire és legénységére nevelő, vezető befolyását jól érvényesíti, azokat igen jól ítéli meg. Kilátást nyújt arra, hogy mint törzstiszt, megfog felelni. Összegyéniségénél fogva igen jó tisztnek iratik be.

4./ Justh alezredes becsületügyi vizsgálatát hadbírói vizsgálat előzte meg. Ugyanis a kommun bukása után 1919. ben csendőrtisztek a csendőrfelügyelő tiszti igazoló bizottságához Justh alezredest oly terhelő adatokat jelentettek be, melyeknek az alapján az igazoló bizottság Justh alezredesnek a kihabilitáció nélkül igazolási iratait a csendőrfelügyelőséghez további eljárás végett felterjesztette.

A csendőrfelügyelőség U. 57/20. sz. alatt 1920. március 18-án vádirattal közönség háborítás büntetése címén Justh alezredes ellen a hadbírói vizsgálatot elrendelte és kivizsgálásra az ügy iratait a miskolci hadosztály bíróságának küldte.

"Munkácsán, 1919. március hó 24-én tehát az u.n. proletárdiktatúra alatt, mint a nép ellen állott kassai csendőrkerület idegen parancsnoka a segéd tiszti irodában az összes tisztek és tisztviselő jelenlétében az u.n. proletárdiktatúra érdekében nagyobb szabásu gyűjtő tüzes beszédet tartott, melynek lényege szerint a proletárdiktatúra végének biztosítását követelte, s hangsúlyozta, hogy végre az ország az üdvözülés útjára lépett s hálálkodva adott örömeinek kifejezést, hogy végre a volt csendőrség is megszabadult a korhadt és reakciós szellemű maradi vezetőségtől, mert a volt tisztek, volt elöljárók által még is ben elváltak nyelve, mint a tisztviselői és altiszti kar. Ugyanakkor matékosan figyelmeztette a jelenvoltaikat, hogy az ellenforradalmi akti elfojtása végett figyelemmel kell kísérni mindennemű jelenséget. Az általa, mint kerületi parancsnok által 1919. március 26-án 1556/sgt. 1:19.

valamint az 1919. március 25-én kelt 1405/sgt. számú parancsokban /19/ l. nesz. és mellékletei/ az uan. taposköztársaság támogatására és minden ellenfeleire, a maguk elleni elfojtására hívja fel szász alárendeltjeit, a prolatánsdiiktatura megasztalás és díszítése mellett, miáltal nyilvánosan, részben szóval, részben írásban a törvényes kormányforma és államrend elleni megvetésre és gyűlöletre ingerelte alárendeltjeit".

Justh alezredes 1920. január havában írásbeli feljelentést tesz:

- a./ a esendőrségnél tapasztalt jelenségekről,
 b./ a hadügyminisztériumot kéri, hogy igazolási ügye újból tisztizsgáló bizottság elé ualassék.
 c./ a esendőrségi felügyelőséghez megfenyítést végzett panaszt emel,
 d./ és panaszt emel a honvédelmi minisztériumhoz leminősítése miatt.

Amíg a d-ig felsoroltaknak az alapján a honv. minisztérium 52196/

eln. sz. 1920. április. 24-ével. Justh esendőrvezredes elleni

5. sz. becsületügyi vizsgálatot elrendelte /elrendeli/.

Véd. 1./ Egy memorandumot terjesztett fel a Fővezetésnek, melyben több esendőrtisztre nézve több érkező adatot jelentett be. Feljelentést annak közzé tette meg, hogy a D. I. sz. szabályzat és 59/1919. számú Rendelet. Közöny értelemében azonnal két elerve volt. Így történt meg, hogy egy esendőrtiszt igazoló bizottságba beosztott esendőrtisztnak a közzé tett dolgaíró tudomással bírt, azt fel nem jelentette, az illető pedig húzamosabb időn át, mint igazolóbizottsági tag működött.

A véd. kerézt hivitelével a kiskolczi törzstiszti becsületügyi választmányt bizza meg, s ennek a tiszti gyiratokat a becsületügyi vizsgálat megejtésé, a f. el. és megsemmisítésére és indítványtételre kiadja.

A törzstiszti becsületügyi választmány 1920. május 26-án Justh alezredesnek jegyzőkönyvi kihallgatásánál megállapítja, ennek egyidejű bűnvádi eljárását, a becsületügyi vizsgálatot tehát megszakítja és az íratokat megsemmisítésre végzett és újrátelvélig a honv. min. elnöki elosztálynak felterjeszti.

Justh alezredeknek a hadbírói vizsgálatát 1920. július 15-től 17-ig folyó végtárgyaláson befejezést nyert; és a haditörvényszék a vád alól nemcsak felmenté, de indoklásában a vádlottat fényesen igazolja. A hadügyminiszterium 1920. október 16-ával 75727/81. számú parancsával Justh alezredek ellen a becsületügyi eljárás folytatását rendeli el és a vádnak a kiterjeszkedését arra, hogy:

II. Egyik bajtársa iránti elfogultságában utóbbi ellen a tényeknek meg nem felelő feljelentést tett.

Erre a kivizsgálás céljából Vrablik esendőr alezredek igazolási tárgyiratait csatolja. Ugyanezer esendőrszázadosnak pedig a becsületügyi vizsgálat tárgyiratait az eljárás folytatása végett a miskolci törzstiszti becsületügyi választmánynak egyben leadja.

Justh alezredeknek a miskolci esendőrkerülettel a debreceni esendőrkerület állományába való áthelyezése folytán a honvédelmi miniszterium 1920. december 31-én 96647/ein. 8. sz. 1920. számú parancsával Justh alezredek becsületügyének az átutálását a DTI. II. §. 6. pontja értelmében a debreceni törzstiszti becsületügyi választmányhoz /elrendelte/ elrendeli.

Az előbbeni I. és II. vádhoz a honvédelmi miniszterium 1921. január 23-ával 91142/ein. 8. sz. 1921. számú rendelettel Némethy Ferenc nyug. esendőr alezredek és Kirileszku Gyula /Karlényi/ esendőrszázados becsületügyi tárgyiratait a debreceni katonai költetparancsnokság törzstiszti becsületügyi választmányának leadja. Justh alezredek becsületügyi vizsgálati eljárásának a felhagyását és hogy a vizsgálat még a következő év október 1-ig kiterjeszkedését elrendeli.

III./ Egy tisztára ellen rész-hiszemű tendenciózus vádat tartalmazó feljelentést tett, utóbbi tanvallomásaiban ezen bajtársával szemben sértő kifejezéseket használt.

A vád kiterjesztéséről Justh alezredek értesítendő.

6./ Az immár befejezett vizsgálatnak az eredménye a következők szerint:

Az egyri ellenferradás után megszállott területről 1919. szeptember 18-án Justh alezredek Budapesten a esendőrfelügyelőségénél

jelentkezve, itten értesült, hogy ellene többrendbeli, csendőrtiszt által tett jelentés érkezett be. Innen a csendőrfelügyelőség tiszti igazoló bizottságánál a feljelentéseket megerősítve hallja, azzal, hogy az igazolása további eljárás alá fog vonatni, kérdésére, hogy kik a feljelentők, Soltész őrnagy, és Ir. Hilbert századosok lettek megnevezve. Visszatérve innen a csendőrfelügyelőséghez, a csendőrfelügyelő, gróf Saáky ezredes parancsára utasítva lett, a miskolczi csendőrkerület ideiglenes vezetésére. Justh alezredes ez ellen jelentve, hogy a kerületnél 6 vagy 7 olyan csendőrtiszt szolgál, akikkel most már részben feljelentési viszonyban van, részben akik magukat Egerben kompromittáltak, szabadkezott, tekintettel arra, nehogy ilyen kényes és fontos állásban az illető tisztekkel szemben esetleg elfogultsággal vádoltassék. A csendőrfelügyelő elhatározását fenntartva, Justh alezredes írásbeli parancsot kér, a mit meg is kap.

Ugyanezen napon az 52.-sz. Rend.Közl. értelmében megteszi a tisztek igazolására vonatkozó terhelő adatoknak a bejelentését. Ezeket másnap leadta a csendőrfelügyelőségnek, s az előbbeni parancs szerint Miskolcra állomáshelyére elutazott.

Terhelő adatokat jelentett be: Tóth K. András, Lőcherer Andor Armandola Vladimir, Ir. Hilbert Gyula és Kirileszku Gyula századosok és Soltész Imre csendőr őrnagy ellen.

Még szeptemberben csendőrkerületi parancsnoki minőségében Miskolcon Justh alezredes egy alárendelt csendőr századosnak az áthelyezési ügyében, akit az előbbeni volt ideiglenes csendőrkerületi parancsnok leminősített, pártfogásába vett és ennél az elődjének az eljárást elhamarkodott, illetve hamisan beállítottanak jelentette. A csendőrfelügyelőség ezen ügy kivizsgálásánál Just alezredes eljárását nem fogadta el, hanem ezt helytelenítve, december 27-én érkezett parancs szerint őt ezért megfenyítette, amely fenyítés ellen Justh alezredes a szabályszerű időben, mindjárt annak az értesülése után panaszt emelt a csendőrfelügyelőhöz, kérve annak a hadsereg fővezérségéhez elbírálás végett való feltérjesztését.

Rövidesen ezután Stagl szikszói csendőrszázados ellen kommunista üzemek miatt a miskolczi katonai körletparancsnoksághoz feljelentés érkezett. A körletparancsnok ur ez ügyben Justh alezredést magához rendelte és intézkedést kért Stagl századossal szemben.

Ez alkalommal a körletparancsnok ur érdeklődött a csendőrségnél fennállott viszonyokról, amire Justh alezredes őszintén feltárta a helyzetet, miszerint több tisztje a csendőrkerületnél feljelentés alatt áll kommunista dolgok miatt, s a körletparancsnok urnak tudomására hozta azokat, akiket feljelentett. Justh alezredesnek ezen jelentésére a körletparancsnok urtól utasítást kapott, hogy írja fel azom tisztek neveit, akik feljelentés alatt állanak. Erre Justh alezredes írásba foglalta "a csendőrségnél tapasztalt jelenségek címén" szóval tett feljelentését és azt a körletparancsnok urnak átnyújtotta.

Egy időben ezzel január 13-án Just alezredes a honvédelmi miniszteriumhoz terhelő adatokat jelentett be Záray Ödön csendőr alezredes ellen azért, mert ez a kommun alatt, mint vörösőr országos szemléltő biztos Miskolcson is megfordult és ezen minőségében a kommunizmust szolgáló kijelentéseket tett, amelyekről 1920. január 13-án a kihallgatott három tanu jegyzőkönyvi vallomásából Justh alezredes tudomást szerzett. Ezen értesülésnek az alapján és előbbeni jelentésével kapcsolatban kéri Just alezredés tiszti igazolási ügyének más bizottsághoz való utalását. Kérését azzal indokolja, hogy Zárayt nem tartja illetékesnek arra, hogy őtet, aki a kommunizmus ellen fegyverrel foglalt állást, Záray a csendőrtiszti igazolóbizottságnak tagja, bírálja lehessen. Ugyanegy időben értesíti a csendőrfelügyelőség Justh alezredést, hogy a 1917. évi leírásban foglalt hátrányos minősítvényi észrevétel miatt körületi parancsnokság vezetésével meg nem bízható. Justh alezredes ezt magára nézve sérelmesnek tartotta, mert a leírás 2 év előtt történt, s azt különben is magára nézve igazságtalannak /tartotta/ találta. Emia már előzetesen még 1918. november havában Némethy csendőr ezredes ellen, aki őtet ugy minősítette, panaszt emelt, mely panasz azonban elintézését nem nyert, csak most folyó év április hónapban, ahol panaszát elutasított

1920. január végén Just alezredest a csendőrfelügye lői tisztii igazoló bizottságnak javaslatára a honvédelmi miniszterium szolgálat teljesítése alól felmenti.

1920. március hó 18-án a csendőrfelügyelőség U.57/21. sz. alatti vádparancsai a csendőrfelügyelő Just alezredest ellen a hadbírói vizsgálatot "közössendháborítás büntette" miatti váddal terhelve elrendeli, a tárgy iratait a miskolci hadosztály bíróságnak a vizsgálat lefolytatása végett kiadja és egyben Justot Miskolcra való tartózkodásra utasítja.

Május hóban a miskolci törzstiszti becsületügyi választmány idézéséből értesül Just alezredest arról, hogy a honvédelmi miniszterium ellene I. alatt felhozott vád miatt a becsületügyi eljárást elrendelte. Just alezredestnek az első kihallgatásánál a b.u.v. megállapítja, hogy Just alezredest bírói eljárás alatt áll, miért is a becsületügyi eljárást megszakítja és Just iratait a honv. miniszteriumhoz felterjeszti.

A miskolci hadosztály bíróság a vádparancs értelmében lefolytatja a vizsgálatot. Az abban foglalt vádanyagra az alapot Just alezredest ellen tett feljelentések szolgáltatták. Ezen feljelentések, melyek Soltész Imre őrnagy, Kristen György százados, Somogyi Mihály, Tóth K. András, Kirilicszka Gyula, Ir. Hilbert Gyula századosok-tól és Molnár Gyula csendőr főhadnagytól eredtek az egri ellenferradalomra és Just alezredestnek kerületi parancsnokság alatti magatartására vonatkoztak és szereplésére vonatkoztak.

A miskolci hadbírói vizsgálat Just alezredest ügyének a kivizsgálását kiterjesztette és lefolytatta az egri ellenferradalommal kapcsolatban levő feljelentésekre is. Ugyanis az egri ellenferradalmat jóval megelőzőleg Just alezredest összehívottatást tartva hazafias, a vörös uralmat gyűlölt és megárontani igyekvő személyekkel és körökkel, az ellenferradalmat szervezte és támogatta, minden módon, úgy csellel, mint félrevezetéssel sikerült neki csendőrkerületét nemcsak összpontosítani, de mindegy 500 főnyit Egerbe vezetni és az ottani ellenferradalommal azonosítva magát a vezetőségnek alárendelni. Az ellenfor-

radalom tudvalevőleg meghiusult, főleg egyes csendőr tisztek és azok alárendelt legénységének kétes, vonakodó, részben lázító magatartása miatt. Ugy, hogy ellenforradalom vezetőinek és így Justh alezredesnek is menekülnie kellett. Justh alezredest elvű tisztársai elkísérték, míg azok akik az ellenforradalommal magukat nem azonosítva viselkedésükkel annak meghiusítói voltak, ottmaradtak, mert vörösökké vedlettek. Justh alezredest, a parancsnokukat súlyos vádakkal terhelték és feljelentették, nyilván azon célból, hogy mosakodásukkal magukat tisztázassák és Justh alezredest elejtsék, megrontsák.

A legnagyobb tüzetességgel és részletességgel lefolytatott és immár befejeződött hadbírói vizsgálat a vádiratban foglaltakat nemcsak teljes egészében megdönti, de megállapítja és bebizonyítja, hogy Justh alezredesnek az egrí ellenforradalomban egész ténykedése, abbani magatartása és viselkedése kifogástalan és korrekt, hazafias, határozott és katonás; parancsnoki kötelességének is minden tekintetben teljesen megfelelő volt. Tény, hogy ezen lefolytatott és befejezett hadbírói vizsgálat eredményeként Just alezredesnek az ötöt ért súlyos meghurcoltatásáért a legfényesebb elégtételt szolgáltatatta.

Justh alezredesnek az előbbeni előadottakban megtartott, lefolytatott és befejezést nyert hadbírói vizsgálatra a honv. miniszterium Justh alezredes ellen a becsületügyi vizsgálat újra felvételét egyszerűsminő, mivel időközben Vrablik Máttyás csendőr alezredesnek a tisztigazolása a csendőrfelügyelőség tisztigazolóbizottsága által befejezést nyert és ezen bizottság nevezett Just alezredes által az ellene emelt vád alól teljesen tisztázottnak jelentettek ki, Justh alezredes ellen I. vádpont fenntartása mellett a b.ül vizsgálat vádjának még arra való kiterjesztését is "egyik bajtársa iránti elfogultságában utóbbi ellen a tényeknek meg nem felelő feljelentéssel élt," elrendeli.

A b.ü.v. ezen vádnak a kiterjesztését alábbban, mint II. vádat külön fejezetben a tényállásban kezeli.

T é n y á l l á s a z I . v á d p o n t r a :

A honv. miniszterium 52196/el.n.S.c. 1920. április hó 24-éről szóló rendelete értelmében Just alezredes ellen a vád, hogy:

- "egy memorandumot terjesztett be a fővezérségnek, melyben több csendőrtisztre nézve terhelő adatot jelent be. Feljelentést csak később tette meg, holott erre a D.I.szabályzat és 59/1919. számú rendeleti közlöny értelmében azonnal közzé kellett volna tenni. Így történt meg az, hogy egy csendőrtiszti igazoló bizottságba beosztott törzstisztnak a kómvn alatt viselt dolgairól tudomással bírt, azt fel nem jelentette, az illető pedig hosszabb időn át, mint igazoló bizottsági tag működött."

Justh alezredes ezen vádra vonatkozólag oda védekezik, hogy a mit már az ebben előbbeni előadottak is láttatnak és amit Justh alezredes jegyzőkönyvi vallomásában a miskolczi törzstiszti b.ú.v. előtt is megerősít, hogy a terhelő adatokat a csendőrtisztek ellen mindjárt a Budapestben való jelentkezésekor, illetve később, de még az u.n. memorandum előtt a csendőrfelügyelőségnél megtette, és hogy e neki praesjudikált memorandum a csendőrségnél tapasztalt jelenségek" címén nem felejtettség, de tájékoztatás előjárójának, akkori volt miskolczi körletparancsnokának, - amit az utóbbi egyenes utasításra neki beterjesztett és átnyújtott. Justh alezredes ezen védekezését és állítását magabaráó vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok ur, mint akkor miskolczi volt katonai körletparancsnok tanuvallomásával bizonyítja.

A vádnak Záray csendőr alezredesre vonatkozó részét illetőleg Justh alezredes a vallomásában előadja, hogy ő, amint megtudta Záray viselt dolgait, még aznap, azaz 1920. február hó 13-án, megtette a feljelentést. Ezen tényt az erre vonatkozó jegyzőkönyvnek minden kétséget kizáró módon megállapítanak és bizonyítanak.

A b.ú.v.-nak a lefolytatott háttörvényezési és becsületügyi vizsgálat alapján tehát az a véleménye, hogy Justh alezredes az I. vádat illetőleg semmiféle mulasztás sem terheli.

Tényállítás a II. vádpontra:

Miszerint "egyik bajtársa iránti elfegultságában utóbbi ellen a tényeknek megnevezésére felelős feljelentéssel élt" a b.ú.vizsgálat során az alábbiak szerint állapították meg:

Justh alezredes a kommun bukása után Budapestre jövet meglepetésre Vrablok Mátyás esendőr alezredest a honv. ministeriumban, mint a esendőrségi osztály vezetőjét találta. Vrablok alezredesnek a forradalom és kommun alatti magatartását Justh alezredes már kifogásolni valónak találta, de akkor óvatos elővigyázatból kellő bizonyítékok hiányában jelentést nem tett. Csak később jutott kezébe a 4. írásbeli adat, melyekbe támaszkodva jelentette a terhelt adatokat. Ezek szerint:

1./ Vrablok esendőr alezredes az u.n. proletárdiktatura kitörése alkalmával, midőn Vrablok a Hubay százados elleni ügy kivizsgálása végén Beregszászon tartózkodott, ahelyett, hogy álmánshelyére bevonult volna, a katonai népbiztos mellett maradt és így többet vállalt, mint a mennyire kényszerítve volt. Ugyanakkor a beregszászi direktórium az átakulás nagy munkájában tanúsított magaviseletéért neki elismerését fejezte ki.

A kommun kitörése Vrablok eszredest Beregszászon érte, ahol Hubay esendőr százados ellen, ellenforradalmi delog miatt felsőbb parancsra vizsgálatot tartat. A politikai helyzet változása, a esendőrségre, különösen a parancsnokok óriási felelősség vállalást jelentett. Éppen ezért Justh alezredes, átérzve a súlyos helyzetet, mint helyettes nem merte magára vállalni parancsnokok távollétében a felelősséget. Justh alezredes harmadrapon Vrablokkal telefonon közölte a helyzetváltozást és kérte, hogy azonnal vonuljon be. Hogy ezt Justh alezredes megtette Vrablok elismeri és Ir. Hilbert százados is bizonyítja. Vrablok alezredes nem vonult be, közli Justh-al, hogy a direktórium bizalma folytán a katonai népbiztos mellett átvette az ottani karhatalmak feletti parancsnokságot. Justhnak a vallomása szerint ez őtet felette elkeserítette, mert ebből is látta, hogy Vrablok Beregszászon is a direktórium bizalmára pályázik és vállal rangján aluli olyan megbízatást, amit másutt, többek között Mezőkövesden is tartalékos alantás tisztek töltöttek be. Vrablok ezen eljárású azzal igyekszik menteni, hogy ő Mezőkövesdre azért nem vonult be, mert Justh alezredesnek az intézkedésében megbízott. Ezzel szemben írásbeli okmányokkal igazolja Justh alezredes, hogy Vrablok anélkül, hogy karhatalmi parancsnok volt, a

kerületi parancsnokságot is Beregszászról akarta irányítani. Ebből sa-
 var is állott elő, miért is Justh alezredes táviratilag kérte, hogy
 legalább a vezényléseket bizza a kerületre, mert a beállható zavarok-
 ért felelősséget nem vállal. Vrablik alezredes továbbra is Beregszá-
szon maradt. Március 26-án Hubay csendőr századost Vrablik szemelát-
látra fogatta el a direktórium. Vrablik nem tesz semmit és továbbra is
ott marad. Március 28-án sürgőnyt kap a csendőrkerülettől, melyben ér-
tesítettik, hogy május 1-ével nyugdíjaztatik. Erre a direktóriumtól
igazolványt szerez, amelyben az neki az átalakulás nagy munkájában
tanúsított segítségért elismerését igazolja. Még ezt előzőleg már-
cius 24-én Fábján nevű katonai népbiztossal riadó intézkedéseket ál-
lit össze, azt Fábjánnal együtt aláírják és kiadják. A riadó célja
esetleges lázadás elfojtása.

A b.n. vizsgálat tanúk hiányában Vrablik alezredesnek Bereg-
szászon tartott magatartására nézve teljes képet nem állapíthatott ugyan-
meg, de Justh alezredesnek vallomásaiból és beszerzett bizonyítékokkal
támogatott előadásaiból gyanítja, hogy Vrablik alezredes beregszászi
magatartása a direktórium bizalmának a kivívására irányult. Ezen fel-
tevést a direktórium elismerő irata leginkább látszik megerősíteni és
bizonyítani.

A b.n.v. ezek után előbbent-

1./ alatti vádját nem találja tehát alaptalannak, illetve a
 tényeknek meg nem felelőknek.

2./ Vrablik alezredes 1919. ápr. 17-én bár eredménytelenül
az u.n. tanácsköztársaság alatt szolgálatkötésre jelentkezett, dacára
annak, hogy Justh alezredes kérve kérte, hogy azt ne tegye."

Justh alezredes Vrablik alezredes által kapott írásbeli pa-
 ranas alapján április 12-én Bpestre lett berendelve a vörösőrség fő-
 parancsnokságához. Ott Justh alezredest, mint volt helyettét a csen-
dőrkerület ideiglenes vezetőjével bízzák meg. Justh alezredes áprl
16-án érkezik Budapestről és közli ezt Vrablikkal, április 17-én adja
át Vrablik a kerületi parancsnokságot Justhnak. 3 Justh előadása sze-

rint akkor mondja neki Vrablik, hogy tovább szeretne szolgálni és kéri őt, hogy részére kérjen szolgálati beosztást. Justh alezredes kéri, hogy ezt ne tegye, örüljön, hogy a vörösöktől szabadul. Ez az uralom sokáig nem tarthat, új regime alatt nyert ügye lesz. Justh szerint Vrablik ragaszkodott kéréséhez s kérte, hogy a táviratot küldje el, Justh erre parancsot ad Kirileszku százados segédtisztnek, csinálja meg a táviratot. Kirileszku rövidesen behozza bemutatás végett a sürgönyfoglalmányát. A bemutatott foglalmányban, melyet Kirileszku Jászay hadnaggyal csináltatott, Kirileszku nemcsak Vrablik, hanem a maga részére is kér beosztást. A bemutatott foglalmány Kirileszku által Justh alezredes szerint parafálva volt s miután Justh is parafált, a táviratnak az elküldését elrendeli.

Justh szerint Vrablik újból kéri a táviratnak az elküldését, Justh megnyugtatta, hogy az már elment. Vrablik alezredes ezzel szemben tagadja, hogy ő Justh alezredest kérte volna, hogy részére szolgálati beosztást kért volna. Ellenkezőleg Vrablik alezredes Kirileszku és Dr. Hilbert századosok azt adják elő, hogy Justh alezredes már régszára kérte Vrablikot és arra, hogy a nehéz időkben ne hagyja őt magára. Kirileszku százados is tagadja, hogy ő Justh alezredest kérte volna, hogy részére is kérjen szolgálati beosztást, azt állítván, hogy Justh alezredes az ő tudtán kívül csináltatta és küldette el a táviratot. Kirileszku százados ugyan beismeri, hogy a foglalmányon ugyan tényleg rajtavan az ő parafja, de ezt utólag írta rá, a távirat elküldése után, Justh alezredes fenntartja állítását, abokat igazolja azzal, hogy, mint azt Vrablik alezredes és Kirileszku is beismernek a hadbírói vizsgálati vallomásokban, hogy ő Kirileszku t. i. Justh mondotta, mindkettőjüknek: "boldogok lehetnek, hogy a vörösöktől szabadulnak". Ezekre tanu nincs, ami természetes is, ily kényes és restelleni való dolgot Vrablik nem is tárgyalhatott tanu előtt. Kirileszku századosnak azon állítását, hogy a parafot utólag írta Justh alezredes katonai ügyviteli szabályokra hivatkozva, azt lehetetlennek mondja. Kirileszku százados semmivel sem tudja igazolni, hogy a parafot utólag írta volna. Hogy az irdai ügyviteli

szabályok legpontosabban beváltak tartva, azt Justh alezredes igazolja számos fogalmazványa, amelyen látható, hogy az elintézésnek minden frázisa azokon keresztül van vezetve, ami azt bizonyítja, hogy az irodai pontos ügyködésre nagy gond volt fordítva, s így az utólagos parafrázis kivan zárva.

A b.ü. vizsgálat Vrablik és Justh alezredesek között történt ezen tárgyban pozitív eredményt megállapítani nem tudott. A tanúk, akik állítják, hogy Justh alezredes, aki maradásra kérte volna Vrablikot, érdekeltok és Justh alezredesnek ellenfelei. A b.ü.v. nem tartja valószínűnek, hogy Justh alezredes Vrablikot maradásra kérte volna. Ennek ellentmond ama bizonyított tény, hogy Justh alezredes úgy Vrabliknak, mint Kirileszkunak mondotta, hogy "boldogok lehetnek hogy a vörösöktől szabadulnak". s így Vrablik alezredesnek a tagadását a b.ü.v. nem tartja elegendő súlyúnak arra, hogy ez Justh alezredesnek a meghagyatolására alkalmas lenne. Ezek alapján a b.ü.v. Justh alezredesnek Vrablik alezredes ellen emelt emelt vádját nem minősítheti a lap nélkülinek.

3./ Vrablik alezredes, midőn 1919. február 16-án Mezőkövesdre mint kerületi parancsnok bevonult, a legénységi szobában összegyűlt legénységgel túlleereszkedőleg bánt és valamennyit lekezelte."

Ezen vádpontra vonatkozólag a b.ü. v. a következőket állapította meg:

Midőn Vrablik alezredes február 16-án Mezőkövesdre bevonult aznap a csendőr legénységi szobában egybegyűlt csendőr legénységgel szemben túlleereszkedően, behízelgően viselkedett, amennyiben valamennyivel egyenként lekezelt. Vrablik alezredesnek eljárása Justh alezredesben és Tomory századosban, sőt Tomory százados azerint még a legénységben is megütközést, csodálkozást keltette.

A b.ü.b. ennek az alapján, tekintettel arra, hogy Vrablik a lekezelést maga is beismeri, ezen eljárást terhelőnek mondja, mert Justh alezredes és Tomory százados vallomása színt, hogyha Vrablik alezredes minden egyénnel lekezelt, tulment még azon, az akkori viszonyoknak is megengedhető határon.

4. Vrablik alezredes egy erősen szocialista izű baköszöntő parancsot adott ki.

1919 február 16. d. n.

Ezen vádpontra vizsgálat eredménye a következő:

Vrablik a lezredes a bevonulása után valamennyi alosztálynak írásbeli baköszöntő parancsot adott ki. Ebben ezeket mondja: "Aján-
dókozzanak meg önök engem teljes bizalmukkal és én az újkor szülte
szocialistikus vívmányok fenntartásán és fejlődésének előmozdításán
elrettenthetetlen elhatározással fogok az Önök élén küzdeni". Vrablik
alezredes erre nézve, azzal védekezik, hogy parancsa demokratikus szo-
ciális természetű az akkori időknek megfelelően volt írva, az nem ki-
fogásolható. Egyttal igyekszik parancsáért a felelősséget magáról sz-
zal elhárítani, hogy tulajdonképpen nem is ő, hanem Kirileszku százados,
a segédtsízt fogalmazta azt.

A b.ú.v. ezen védekezésével szemben megállapítja, hogy ezen
parancs tagadhatatlanul szocialisztikus a forradalmi vívmányokért
lelkesező karakterű volt. Vrablik alezredesnek a legénység bizalmáért
való éssz elítélendő versengése ezen írásbeli parancsból is világosan
kifejeződik. Hogy ezt a parancsot a segédtsízt fogalmazta, mentéségül
el nem fogadható, ő írta alá, így ez őt a felelősség alól nem mentesíti.
A b.ú.v.-nak a véleménye szerint Justh alezredesnek ezen vádja a való
tényeken alapul.

5. "Vrablik alezredes a szocialista párt vezetőjénél való
érkeztéig meg nem történt érintkezést azonnal kereste, s annak meg
nem történtét Justh alezredesnek kifogásolta."

Ezen vádpontra a vizsgálat eredménye a következő:

Justh alezredesnek az előadása szerint, Vrablik alezredesnek
Mezőkövesdre érkezését követő napon rosszalta Justh alezredesnek azon
mulasztását, hogy az a szociáldemokrata párt elnökénél mindeztideig lá-
togatást nem tett. Megemlítette Vrablik alezredes, hogy ő ezt most
kireparálja. Ezt Vrablik alezredes beismeri. Tomory szds. pedig ezt
bizonyítja. Vrablik védekezésében oly színezetet igyekszik adni ezen
nyilván bizalom után törtető eljárásának, mintha erre különös szol-

vizsgálati okok kényszerítették volna. Megdönti azonban ezen menteg-
 ezését Justh alezredesnek a vallomása, amelyet Tomory szds. is meg-
 erősít, hogy t.i. Justh alezredessel szemben éppen azt kifogásolta, hogy
 a vörösök demokratikus elnökénél látogatást nem tett.

A b.ü.v. Justh és Tomory vallomásaival és Vrabliknak a beisme-
 réseivel megállapítottának veszi ezen látogatás megtörténtét. Ha egyéb-
 ként ezen ténynek különös fontosság nem is tulajdonítható, minden eset-
 re azonban megállapítható az, hogy Vrablik alezr. nemcsak a testületen
 belül, hanem azon kívül is, az akkor uralmon levő politikai tényezők
 bizalmára pályázott. A b.ü. vizsgálat megállapítja tehát, hogy ez a
 vád is a ténynek megfelelő.

6./ Vrablik alezr. az S.-ujhelyben az ottani direktórium által
 1919. márc. 25-én elfogott Hubay és Csűrös századosok kiszabadítására
 őt /Justhöt/ a vörösök előtt kompromittálni akarta kiküldeni, holott
 azok kiszabadítását a belügyi népbiztonság telefon értesítése értelmé-
 ben egy testületen kívül álló egyénnek kellett volna teljesíteni.

Eme vádpontokra nézve a vizsgálat eredménye a következő:

Justh alezredes 1919. április 4-én, amidőn S.-ujhelyen foga-
 tartott esendőr tisztek kiszabadítására vonatkozóan Vrabliknál paran-
 cesot kapott, és ezt Justh félelemből vonakodott teljesíteni, a b.ü.v.
 a kihallgatott Bérczy Gyula főhadnagy és Csűrös Gyula százados vallo-
 másaiból a következőket állapítja meg:

Justh alezredes mint esendőrkerületi parancsok helyettes, 1919.
 január 26-án egy kommunisztikus puccs elfojtása végétt kirendelt S.-uj-
 helyre karhatalmúl egy esendőr századosok Pará es okul Löcherer Ander
 századest, tiszteknek Csűrös századest és Kamuty főhadnagyot rendel-
 te ki. Löcherer százados, mint a parancsok a szolgál t alól magát
 kivonta. A feladata megoldását a tisztekre bízta. Ezek a puccset el-
 fojtották. A kommun kitörése után a kommunisták retorzióból ezen
 tiszteket elfogatták és S.-ujhelyen bebörtönözték. A fennadalmi vád-
 biztos megtudván, hogy a karhatalmat Justh alezredes rendelte ki, ki-
 jelentette, hogy az is bejön.

Justh alezredes szerint ő a tisztek elfogatása után azonnal a belügyi népbiztosságnak, kérte, hogy a multban teljesített szolgálataiért a csendőr egyéneket ne üldözzék. Kirileszku szds. segédtiszt, anélkül azonban, hogy ezt bizonyítani tudná, ezen jelentés megtételét magának vindikálja, hogy nem Justh, hanem ő telefonált.

A b.ü.v. itt Justh alezredesnek az állítását fogadja el, és pedig Justh alezredesnek az általa felhozott azon indoka alapján, hogy Kirileszku szds. mint segédtiszt, parancsnoka tudta nélkül ily elterjesztést fölfelé nem is tehetett. Hogy Justh telefonált, azt már ama körülmény is támogatja, mert hiszen az ő személye is forgott kérdésben. Ezen telefon jelentésre a belügyi csendőrségi osztály, azon választ adta, ugyancsak telefonon, hogy az elfogott tisztek kiszabadítása végett egy, a testületen kívül álló egyént kéressen fel. A telefon rendelkezés megérkezésekor Justh alezredes szerint, amit azonban Kirileszku szds. tagad, Kirileszku azt javasolta Vrablik alezredesnek, hogy Sátoraljaujhelyre evégett okvetlenül egy törzstisztnek kell kimenni. Vrablik ez alapon Justhot rendelte ki. Justh alezredes belügyi rendeletre, Vrabliknek az aggályait jeleztette, melyek szerint, ha ő megy, nemcsak meddő marad a kiküldetés, de őt magát is okvetlenül elfogják, mert köztudomásu volt, s erről Vrablik is tudott, hogy vádbiztos Justh alezredes elfogatását kilátásba helyezte. Justh alezredesnek ezen jogos és kötelességszerű jelentésére Vrablik most már eltekintett Justh kiküldetési parancsától, azt visszavonta. Miután éppen akkor S.-ujhelyről Mezőkövesden volt Löcherer szds. aki bizalmas jóviszonyt tartott fenn a kommunisták fejével, a hirhedt Bettelheinnel, így Vrablik alezredes azután Justhnak azon javaslatára, hogy legjobb lesz, ha Löcherert viszi magával, aki az ottani viszonyokat jól ismerve, befolyásos egyénekekkel kapcsolatban erre az ügyre vonatkozóan őtet a legjobban támogatja. Vrablik Löcherert magával is vitte.

A b.ü. vizsgálat megállapítja, hogy Justh alezredesnek ezen pontban követett eljárása szabályszerű és jogos volt, felháborodása pedig indokolt és érthető.

A II. vádpont alatt az 1-6-ig előadottakat összegezve vég-
eredmény gyanánt a b.ú.v. megállapítja, hogy a II. vádpont, misze-
rint "egyik bajtársa iránti elfogultságában, utóbbi ellen a tények-
nek meg nem felelő feljelentéssel élt" Justh alezredest többé ter-
helősen nem érintheti, mivel ő a feljelentés Vrablok alezredes ellen
minden számnál 1-6-ig, valamint az azokban foglalt állításait is a
való tényeknek megfelelően teszi és azokat iratokkal és tanúkkal
minden kétséget kizáró módon is igazol, megbizonyít.

A b.ú. válaszmányra k ezen véleményét a legeklatásabban a
legfényesebben bizonyítja Justh alezredesnek még az alábbiakban között
jegyzőkönyvileg bizonyított állítása.

Vrablok alezredesnek 1919. április 19-én kelt jegyzőkönyvi
vallomásában a valósággal homlok egyenest ellenkező kijelentést állít,
míőn azt mondja, hogy a székesfehérvári tisztek szabad szervezésé-
ről Mezőkövesdre 1919. márc. 4-én érkezett felhívásnak a közzététele,
illetve terjesztése céljából sokszorosított példányokat azok terjess-
tését megakadályozandó, azokat megsemmisítette. Az erre vonatkozó
beszerzett eredeti felhívást, március 4-én Vrablok alezredes ugyanis
vettem-este, az ügydarabon "minden tisztnek egy-egy példány" saját-
kezű írásával történt rávezetéssel, a példányok sokszorosítását és
terjesztését éppen őrendelte el. Justh alezredesnek az állítása
szerint nem Vrablok, hanem Justh alezredes akadályozta meg a ter-
jesztést azáltal, hogy azok az ő intézkedésére lettek a segédtiszti
irodában megsemmisítve, oly módon, hogy a sokszorosított példányokat
az ő parancsára Kirileszku szds. se édtiszt a szemé láttára a tűzbe
dobta.

A Vrablok alezredes által előadottakat Kirileszku százados
segédtiszt vallomása megerősíti, de azzal a nagy eltéréssel, hogy
nem Vrablok alezredes, hanem ő Kirileszku szds. dobta volna az ira-
tokat a tűzbe. Mindkettőnek ezen vallomását azonban Vrablok alezre-
desnek az eredeti ügydarabra vezetett sajátkezű írásbeli rendelkezés
megsemmisíti és megdönti.

Ezen előbbeni 2 ellentétes vallás nemcsak azok szavaihetőségére élénk világot vet, de Vrablik alezredes és Kirileszku szds.-nak az erkölcsi felfogására is.

Vrablik alezredesnek Beregszászról Mezökövesdre történt bevonulását követő 2. napon 1919. április 1-én Justh alezredes Vrablikot Tomory százados lakására hívja, ahol Justh alezredes javasolja, hogy a vörös uralom megdöntésére akciót kellen /indítani/ csinálni.
Vrablik alezredes a javaslatot nem tette magáévá. Justh alezredesnek ezen előadását, hogy ezen javaslat tétel a részéről megtörtént, Tomory százados igazolja. A z erre kihallgatott Vrablik alezredes a hadbírói vizsgálatnál azt adta elő, hogy erre nem emlékszik, lehet, hogy megtörtént.

Ezen eset tehát azt bizonyítja, hogy Justh alezredes már rövidesen a kommun kitörése után ellenforradalmi érzelmű volt, s hogy Vrablikot is egy ilyen érzelmű aktió ténykedésre felszólította.

T é n y á l l á s a III. v á d p o n t r a:

Miszerint "egy tisztára ellen rosszhiszemű tendenciósus vádat tartalmazó feljelentést tett, további tanuvallomásaiban ezen bajtársával szemben sértő kifejezéseket használt."

Ezen vádpontra a vizsgálat eredménye a következő:

Justh alezredes előadta, hogy 1919. április 2-án a szikszói őrszel folytatott ellenforradalmi beszélgetést, melyet Kirileszku százados is kihallgatott, ez szószerint bevezettette a telefonkönyvbe. Ezért neki Justh alezredes szemrehányást tett, magyarázva ennek veszedelmes voltát. Kirileszku szds. azt felelte, hogy hiszen Justh alezredes rendelte el minden beszélgetésnek a bevezetését, s így ő csak a kapott parancsot teljesítette. Ezt a kinyilvánítást Justh nem fogadhatta el, mert Kirileszku tudnia kellett, hogy a politikai megbízottak a telefonkönyvet, illetve minden beszélgetést parafiroztak. Így tudnia kellett azt is, hogy ezt a telefon beszélgetést is megtudják, s hogy annak Justhra mi lesz a természetes következménye. Ez oknál fogva, miután nem tételezhette fel, hogy ennek veszélyét Kirileszku nem tudná, győztte társát Kirileszkuval szembe.

A gyanút fokozta az alábbi eset:

A vörösök megnesszelve Justhnak ellenforradalmi megszólódását, április 25-én egy század vörös katonasággal őrizet alá vették a csendőrséget. Budapestről kiküldött detektívek a politikai megbizottakkal es ügyben nyomozást indítottak. Justh alezredest őrizet alá vették, 2 szüzenyes őr őrizete alatt kutatást tartottak a pincében, ott 300 fegyvert, 2 géppuskát találva, azokat és a csendőrség összes fegyvereit elkobozták, és a direktóriumhoz elszállították. Az amagy is gyanakvó Justh az felette meglepte, s összefüggést kezdett keresni a telefon beszélgetés, a nyomozás és a politikai megbizottaknak Kirileszku lakásán való tarbókedése között. E feletti elkeseredésében tette Justh alezredest Kun gazdasági őrnagy előtt azon kijelentését: "ez az ember vagy szamár, vagy gazember".

Kirileszku beismeri, hogy a telefon beszélgetést a telefonkönyvbe Jászay hadnaggal beíratta, de tagadja, hogy azt árulás vagy más gonosz célzattól tette volna. Előadása szerint ezzel csak is a Justh által előzetesen adott parancsot teljesítette. Kirileszku azt is beismeri, hogy a jelzett időben nála voltak a politikai megbizottak. Ezt Kun őrnagy is állítja. Kun azt is vallja, hogy Kirileszku ez alkalommal a politikai megbizottak előtt paraszkedett Justhra, hogy az őt üldözi.

A b.ú. vizsgálat a kihallgatások eredményéből megállapítja, hogy Kirileszku azds. a kérdéses beszélgetést a telefonkönyvbe is bevezette. A b.ú. választmány alapján mérlegelve Kirileszku ezen eljárását, ő reá nézve kell, hogy terheltlen megállapítva, mert ha gonosz szándék fennforgása nem is létezik a b.ú.v. kétségtelenül leszögezi, a másik eset fennforgását, azt, hogy Kirileszku századost ezen eljárás ért tényleg a tudatlanság, illetve nagy mérvű vátkes gondtalanság vádja terheli. Ezen igazolt ténykörülmenyeknek az alapján Kirileszku eljárása alkalmas volt arra, hogy Just alezredestben azt a gyanút keltse, hogy Kirileszku százados a ténykedéseit szemmel tartja, s "hogy Justh alezredestből az in-

dokolt gyanu alapján a legmélyebb elkeseredést kiváltta. A vizsgálat során beigazoltatott, hogy Justh alezredes a kérdéses időben tényleg életveszedelemben forgott, mert közismert tény, hogy a vörös uralom alatt ellenferradalmárság gyanujába kerülésnek a következménye a kivégzés volt. A sértő kifejezést különben nem nyíltan tette Justh alezredes s ezt a kihallgatás során azért, hozta fel, hogy ezzel is akkori súlyos helyzetét a kihallgató b.ül.vizsgálattal kellőleg megértetni képes legyen.

Azon körülmény, hogy Kirilleszku szds. ismételtén kérte reaktiváltatását a Vrablik alezredes ügyével kapcsolatban már tárgyalva let

Hogy Kirilleszku szds. a baretéren tanusított gyáva magatartása miatt lett nyugdíjsava, arról Justh alezredes állítása szerint annak idején hivatalosan értesült.

Justh alezredes előadja, hogy Armandela Vladimir esendőrszázados neki a kommun kitérését megelőző napok egyikén Mezőkővesden panaszolta, hogy Kirilleszku szds. 2 héttel azelőtt lakására öt altisztet /hivatott/ hívott, akikkel bor mellett a késő éjjeli órákig mulattott. Az altisztek között kettő olyan is volt, akik közismert iszákos emberek voltak. Armandela szds. ezt ugyanakkor, amikor nekem Tomory századosnak, majd később Lábády őrnagynak is elmondotta - Ezt Kirilleszku százados nem tagadja, de szépíteni igyekszik azt adván elő, hogy a kérdéses mulatság nevenapján, április 12-én volt, mikor alárendeltjei öt üdvözölni jöttek és akiket ő ekkor magánál tartott és megvendéget. Majd pedig azzal mentegtetődésük, hogy ezek tisztviselők és nem altisztek voltak. Armandela szds. hasonlóan, mint Kirilleszku előadja az esetet azzal, hogy a mulatság áprilisban történt, ezzel szemben Just alezredes az állításait bizonyítja és az előbbeni két vallomást megcáfolja. Ugyanis a mulatságon személyesen vett részt Török Negre Béla tiszthelyettes szemtanu vallomásával, aki határozottan állítja, hogy azon eset nem áprilisban, hanem jóval előbb, még a téli időben történt. Török Negre Béla szemtanu vallomásában őrmesterekről és nem tisztviselőkről tesz említést. Igazolja, hogy a mulatság bor mellett a késő éjjeli órákig tartott. Igazolja, hogy

á szerényen szabadkozott a meghívás elfogadása ellen, osakis Kirilleszku százados unszolására, amidőn az érte küldött, ment el.

A b.ú.v. a vizsgálat adataiból megállapítja, tehát, hogy Kirilleszku százados lakására hívott altisztek társaságában a késő éjjeli órákig bor mellett mulatott. Török Negre vallomásából határozottan megállapítható azt is, hogy a mulatság nem április 12-én, hanem még a kommuja előtt télen történt. A b.ú.v. Kirilleszku századosnak a mentségét védekezésül elnem fogadhatja, mert komoly ur gondolkozásu tiszt még a forradalom alatt sem feledkezhetik meg magáról annyira, hogy a lakásán altisztekkel mulasson még akkor sem, ha a kérdéses időben ezen altisztek tényleg tisztviselők lettek volna. Tudott dolog ugyanis, hogy a Károlyi-kormány idejében az összes csemőrségi altisztek tisztviselőkké lettek átszervezve, Kirilleszku eljárásának elbírálásánál azon általános felhozott körülmény tehát, hogy az illetők tisztviselők voltak, mint enyhítő körülmény nem jöhet figyelembe. Cselekménye bizonyíték arra, hogy a forradalmi szállítás lejtőjén nagy őn lesiklett. A b.ú.v. szerint tehát a Justh által emelt vád nemalaprólküli nem tendenciosus mert tényeken alapul.

Justh alezredes előadása szerint 1919-ben még a Károlyi-forradalom alatt Kirilleszku százados magánlevelet kapott Kassáról Lőrincz Ignác esendőr alezredestől. Ezen levélben ez Kirilleszku arra kérte, hogy egy lakbérleti ügyét rendezze. A levélben többek között Lőrincz Némethy esendőr ezredesről is tesz hátrányos megjegyzést. Kirilleszku szds. ezen bizalmas közlést is tartalmazó levelet Török Nyegre Béla őrmesternek elintézés végett átadta. Amidőn Justh alezredes erről tudomást szerzett, a levelet az altisztől azonnal elvette, Kirilleszku szds.-t pedig megdorgálta, figyelmeztetve, hogy a fegyelen és tisztli tekintély megóvása érdekében a jövőben ilyet ne tegyen. Justh alezredesnek ezen állítása két tanuval bizonyítva van. A b.ú.v. megállapítja, hogy Kirilleszku szds.-nak ezen eljárása a katonai fegyelmi és tisztli tekintély szempontjából kéres bűnt köckáztható volt.

Justh alezredes elöadja, hogy a vörös üldözés alól kénytelen volt menekülni. A vörösöknek Kassáról volt kitakarodása után 1919. július 9-én érkezett Kassára családjá körébe, ekkor felesége és leánya elpanaszolták neki, hogy a vörösök bosszúból lehetetlenné tették családjának az élelmisszer beszerzését. Amidőn a vörösörség Kirileszkuval Kassára megérkezett, még aznap este felkereste Justhné leányának a társaságában Kirileszku szds.-t a lakásán és kérte, vegye a családot oltalmába. Kirileszku ekkor előttük durván kifakadt Just ellen, s az őt, a felesége és gyermeke előtt becsmérelte azért, mert hűtlen lett a vörösökhöz. Majd így folytatta: "Ugy kell maguknak, ha van pénzüjk jó, ha nincs élelmelettek. Ezüst, butor, nem a maguké, az a miénk ezt eladni nem lehet. Én gyomorfekélyes beteg vagyok, mégis felajánlottam szolgálataimat a vörösöknek. Ha az ura ide merne jönni, mutasson neki ajtót, mert nem érdemli meg, a férj és apa nevet."

Kirileszku szds. tagadja, hogy ő ezen kijelentéseket tette volna. Tanuként hivatkozik a feleségére és egy női oselédre.

A b.ú.v., miután két kifogástalan urinő szavahihetősége iránt kétely nem foreghat fenn, megállapítja, hogy Kirileszku százados két urinővel szemben a köteles tisztelet és lovagiasságról megfelelő kezeve, azokat szóbelileg durván megbántotta, előljáróját pedig annak felesége és gyermek előtt becsmérelte. Ez által a tisztai állás becsülete ellen vétett. Kirileszku szds.-nak a felesége érdekelt, s a tanuként beállított női oseléd vallomását a b.ú.v. véleménye szerint nem alkalmasak arra, hogy előkelő társadalmi állású urinő vallomásait megdöntsék. Ezekből kifolyólag Just alezredesnek ezen vádja nem volt alap nélküli, hanem két esességszerű.

Just alezredes elöadja, hogy 1919. szeptember havában Miskolcra érkezett és Szirmay József ezredes körletparancsnok helyettes és Gedeon Aladár kormánybiztos felkérték, hogy a Gönczön állomásozó Kirileszku esendőr századost sürgősen helyettesse át, mert gróf Rálfy László tart. százados és ottani földbirtokos feljelentése szerint Kirileszku állandóan korhelykedik, elűh tisztekkel barátkozik és yansan viselkedik. Just alezredes ezek alapján mint előljáró esendőr erő

leti parancsnok az esetet a esendőr felügyelőségnek bejelentette, kérve Kirileszku szds. sürgős áthelyezését, ami rövid idő alatt meg is történt. A b.ü.vizsgálat a kihallgatott tanúk vallomása alapján megállapítja, hogy Kirileszku szds. a kommun bukása után Gönczön alárendelt legénységével együtt ivott és pénzben kártyázott. Oláh tisztekkel barátkozott, miáltal közbetrányt keltett. Ezen eset bejelentéséért Just alezredest felelősség nem terheli, ez határozottan kötelességszerű volt. Ősz egezve Justh alezredest ellen a III. vádpont alatt foglaltakban az előadottakat Kirileszku esendőr századosra nézve a b.ü.v. végeredményként megállapítja, miszerint a III. alatt Just alezredest ellen emelt azon vád, hogy "egy tisztársa ellen rosszhiszemű tendenciosus vádat tartalmazó feljelentést tett, továbbá tanuvallomásában ezen bajtársával szemben sértő kifejezéseket használt" Just alezredest többé nem terheli, mert itten is a feljelentésében Kirileszku százados ellen emelt és foglalt terhelő adatait esetenként és pontról-pontra iratokkal és tanukkal igazolja és bizonyítja. Nem rosszhiszeműek, sem tendenciosusak a Kirileszku ellen felhozott vádak. Azok igen is alaposak, a való tényeknek megfelelnek. Ezt az előadásban a III. alatt foglaltak világosan és minden kétséget kizáró módon megállapítottak.

A vádnak második részét Justh beismeri és vallja. De erre vonatkozó védekezése, tekintettel arra, hogy akkori kétségbe ejtő helyzetének a megvilágítására és mozzanatnak szükséges kellő értékeléséből egyedül kifolyólag használta, amit a b.ü.v. tényleg minden kétséget kizáró módon meg is állapít, ez igen érthető és természetes volt. A b.ü.v. tehát a figyelembe veendő körülmények és viszonyoknak az elbírálása mellett Justh előadott védekezéséből kifolyólag a III. vád második része alól is igazoltnak látja, ezt többé nem terhelheti.

A Némethy esendőr ezredest ügyéből folyó és Justhra vonatkozó vádat illetőleg Justh alezredest azt adta elő, hogy egész esendőrségi ideje alatt, mint igen jó tiszt lett minősítve. 1917-ben

Némethy ezredes lett a parancsnoka, aki az első perctől kezdve animozitást éreztetett vele szemben. Midőn a minősítést szerkesztő bizottság Justhot 1917. szeptm. 30-ik i lezárással minősítette, Némethy ezredes a szerkesztő bizottság tagjait, Buday ezredest és Lőrincz al-ezredest befolyásolni akarta, hogy Justhot leminősítsék. Miután ezek ezt nem tették, Justhnak jó minősítést adtak, Némethy ezredes külön Véleményt írt, mely szerint: "nem eléggé széles látókörű és kellő körültekintés hiányában tisztikar vezetésére kevésbé alkalmas" nak minősítette Justhot. Ezen hátrányos észrevétel Justhhal közölve nem lett. Erről úgy szerzett tudomást, hogy egy alkalommal a kerületet vezette, a segédtisztai iroda szekrényében tartott minősítvényi táblázatok minősítvényét megnézte. Justh alezredes a leminősítés miatt 1918. november havában Némethy ezredesnél panaszt emelt. Némethy ezredes Lőrincz és Fuxhoffer ezredesek előtt a minősítést letagadta, kijelentve: "Nem igaz, én nem minősítettem rosszul, ellenkezőleg önt jól írtam le." Justh alezredes panaszát írásban folytatta, a panasz 1921. március havában elutasítással intéződik itt el.

Justh alezredes előadása szerint, mint tanut 1919. februárban a csendőrfelügyelőség kihallgattatja Némethy ezredes és Kirileszku százados ellen felmerült azon ügyből kifolyólag, hogy Kirileszku Némethynek a jóváhagyásával a kapott hátrányos minősítvényét hamisította. Justh alezredes ekkor előadta, hogy Kirileszku szds.ról egy hateri elöljárója rossz minősítést küldött, melybe az volt beleírva, hogy a világháboru alatt, mint táborig csendőri tiszt a belgrádi hid ostrománál magatartásával nemcsak a civilekben, de a katonaságban is pánikot idézett elő. Hogy ezen rossz minősítésnek nyoma ne maradjon, a minősítvényi előjegyzés második oldalán beírt ezen őt rosszul minősítő elöljáró nevét kivakarta és Némethy ezredes tudtával és beleegyezésével egy másik elöljáró nevét írta be. Ennek megtörténte után a rossz minősítést eltávolítva, egy másik elöljárótól beszerezett jó minősítvényt helyezett be és a kivakarás helyébe ezen elöljáró nevét írta be. Némethy ezredes diskretionáli parancsnoki jogára hivatkozva Kirileszku szds. eljárását megengedettnek minősítette.

A b.u.v. véleménye szerint Justh alezredesnek leminősítése miatt emelt panasz jogos volt. A panasz azóta elintézést is nyert, s így a Némethy ügyből kifolyólag őt vád nem terheli.

A t é n y á l l á s

Löcherer ősendőr századosra vonatkozólag

Justh alezredes előadja, hogy Löcherer ősendőr százados ellen tett feljelentést. Seg nem valótlan, sem nem rosszhiszemű. Ezen feljelentéshez Kosztka ősendőr századosnak Löcherer igazolására vonatkozó terhelő vallomása és ezeknek Justhbal való közlése szolgáltatott állapot.

Ezenfelül Justh alezredes személyesen is meggyőződött arról, hogy Löcherer százados az ellenferradalemért nem lelkesedett és vár Andernokon habozott Egerbe menni. Izen körülményt, hogy Tóth K. Andrá ősendőrszáza és Justh alezredes ellen lázított, Justh tanuktól tudta meg.

Löcherer száz. Egerben a Széchenyi Szállóban a tiszti gyűlésen Kosztkával szemben azonosította magát Tóth századosal, akit Justh alezredes már a rajvonásban gyanúsak talált. Ha tehát Löcherer száz. Tóthbal szolidáris lett, Justhnak joga volt őt feljelenteni.

Justh alezredesnek Löcherer száz. ellen tett a b.u.v. véleménye szerint nélkülözi a rosszhiszeműség kritériumát, mert őt nem vesérelte ennél semmiféle gonosz szándék és a vádját el őne nem minden alsp nélkül tette meg.

A t é n y á l l á s

Kriston ősendőr századosra vonatkozólag

Justh alezredes elismeri azt, hogy neki tévesen jelentett adatok alapján történt meg. Mint tévedésről késztelenül meggyőződött, Kriston századost Kosztka százados jelenlétében annepélyesen megkövette, akit Kriston el is fogadott. Miután Justh alezredes Kriston ősendőr századosnak ezek szerint teljes elégtételt szolgáltatott, így Just alezredesre nézve és ezen cötre vonatkozólag a b.u.v. terhelő tényt fennforogni többé nem lát.

8./ A fenti tényállás alapján a b.u.v.

A V I Z S G Á L A T E R E D M É N Y É T

a következőkben foglalja össze:

A terhelt körülmények:

1./ Egy tiszt ellen bocsületügyi vallomásaiban ezzel szemben sértő kifejezéseket használt.

2./ Kriston századost Egerben 1919. szeptember 14-én a csendőr kerületi parancsnokság iradójában az egri ellenforradalom miatt kemény hangon megtámadta, annak gúnyos szeszrehányást téve, mintha kommunista érzelme lett volna, s annak a védekezését egyttal elutasította.

3./ Ha rövid ideig is és a kényszer hatása alatt megélhetésből családjára való tekintetből, mint teljesen vagyontalan szolgált az u.n. tanácsköztársaság és proletárdiktatúra alatt.

B./ E N Y H I T Ő K Ö R Ü L M É N Y E K:

1./ A terhelt körülményeknek első pontja alatt felhozott sértő kifejezéseket az alszentes ur beismerte és vallja, ezen erős kitételekkel szemben ő nem állított, hanem azokat, mint az akkori kétségbeejtő helyzetének a megvilágítására szükséges eszközt használta.

2./ Az alszentes ur, amint a tévesen vett információ alapján a terhelt körülmények 2. pontja alatt felhozott tévedésről meggyőződött, két-három hónapra az eset megtörténte után Egerben a csendőr laktanyában Koszta százados ur jelenlétében Kriston százados ur bajtársától ünnepélyesen bocsánatot kért, amit az utóbbi, mint legteljesebb elégtétel adást el is fogadott. 3./ A terhelt körülményeknek 3-ik pontjára vonatkozólag alszentes ur már a kommunizmus második hetében, amidőn

az egész országnak a megtévesztéséről meggyőződött, szolgálatában azonnal az ellenforradalom szervezése és támogatása kelt. A destruktív irányzat megdöntésére működött és ezen célt minden módon következtesen, férfias elszántsággal, katonás eréllyel és életének kecskázásával segítette és tevékenykedett. Az egri ellenforradalomnak

|| egyik főembere és annak oszlopos tagja volt.

A bocsületügyi vallomásaiban ezen elismerésének a megtételével még

kiemelni akarja ezen becsületügyi esetben azon körülményt, amely sajnos a ferradelon, a kommunizmus és a magazállás idejében gyak-
rabban is előfordult. Ugyanis kiváló derék jó tisztek és katonák
grincees, hazafias viselkedésükért és magatartásuk ért, meg azért,
hogy válságos időkben és helyzetben kétes kishitűek őket csak eszer-
benhagyják, de a maguk tisztázására későbben megfontani igyekeznek,
galád vádak terheivel feljelentenek, s így azok a méltán rásszolgált
hála és elismerés helyett éveken át a meghurcoltatást és a legfájdal-
masabb erkölcsi szenvedést viselik.

Justh alezredesnek jelen becsületügye is egy eklatáns példája
ezen eseteknek, amennyiben hazafias és katonás magatartásáért az el-
lene lefolytatott eljárások folyamán már eddig is oly végtelen sokat
szenvedett.

- - - - -

10./ A vizsgálat fenti előadott eredménye alapján a b.ú. v.
 egyhangulag a következő indítványt teszi:

11./ a tiszti gyűlés összehívandó.

Debrecen, 1921. évi október hó 14-én.

Fackl László ezredes sk.

Hegedűs Sándor ezredes sk.

Reviósky Ádám ezredes sk.

elnök.

A másolat hitelesül:

Budapest, 1930. november hó 28

Baresay alezredes sk.

A másolat hitelesül:

Ezen másolat bemutatott másolat egyezik

az elmenem 1921. évi október hó 15-én B.ú. 44-47/14.

6 d. is 6 d.

hőm alatt kért és korott előadóihoz foglaltak

kol, az eredeti mint egyébként a rendőrség

felügyelőségétől - his erre szükség lenne be-

mereskedő. Ezen másolatot Kóvári Zoltán

plébános úr felkeresve - Kötelenyire

személyesen meg.

Szabolcs 1938. évi február hó 12-én

recipitált Justh Aurélius

m. kir. 4. sz. érvelés.